

BAYBURT

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

Aralık 2023

TGA
TÜRKİYE TURİZM
TANITIM VE GELİŞTİRME
AJANSI

BAYBURT

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

08 ARALIK 2023

Katkıda Bulunanlar:

Prof. Dr. Bilgehan Gülcan

Doç. Dr. Halil Burak Sakal

Doç. Dr. Mehmet Bahar

Öğr. Gör. Alper Abca

Sosyal ve Stratejik Çalışmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi katkılarıyla hazırlanmıştır.

Kapadokya Üniversitesi

50420 Mustafapaşa, Ürgüp, Nevřehir

İÇERİK

1. GİRİŞ	1
2. Küresel Turizmin Analizi ve Hedefler	2
3. Türkiye Turizminin Analizi ve Ulusal Hedefler	2
4. Bayburt Turizm Analizi	3
4.1. İlin Ziyaretçi Analizi ve Hedefi	3
4.2. İlin Turizm Gelir Analizi ve Hedefi	4
4.3. İlin Konaklama Analizi ve Hedefi	4
4.4. İlin Mevsimsellik Durum Analizi	5
4.5. İlin Turizm Türleri Analizi	5
5. Destinasyon Risk Analizi	5
6. Rekabet Analizi ve Rekabet Gücünü Artırma	8
7. Sürdürülebilir Turizm Uygulamalarını Geliştirme	8
8. Gastronomi Kaynaklarını Etkin Kullanma	9
9. Dijitalleşme ve Akıllı Turizm Uygulamalarını Etkili Kullanma	9
10. Tematik Rotalar Geliştirme	11
11. Kent Peyzajını Düzenleme ve Rekreatif Alanları Artırma	11
12. Deneyimsel Turizm Uygulamalarını Artırma	13
13. Nitelikli Hediyelik Eşya Envanterini Geliştirme	14
14. Yayla, Rafting ve Kültürel Unsurları Birleştiren Turizm Ürünü/Koridorları Geliştirme	14
15. Aydıntepe Yer Altı Şehri'ni Turizme Kazandırma	15
16. Kentin Marka Müzelerini Turizmde Daha Etkin Değerlendirme	16
17. Tarım, Turizm ve Kültür Entegrasyonunu Sağlama	16
18. Spor Turizmini Geliştirme	17
19. Dumlu Köyü İçin "Dünyanın En İyi Turizm Köyü" Etiketini Çalışmalarını Başlatma	18
20. "Bayburt'a Özlem" Adıyla Bir Tanıtım Platformu Geliştirme	18
21. Uluslararası Dede Korkut Kültür ve Sanat Şölenleri'nin Marka Konumlamasını Yapma	18
22. Erzincan, Bayburt, Gümüşhane ve Erzurum Arasında Ortak Kültür Destinasyonu Geliştirme	19
23. Tarihi Yolları Turizme Kazandırma	19
24. Wellness ve Sağlık Turizmini Geliştirme	20
25. Şehir Merkezinde Sanat/Kültür Sokağı Oluşturma	21
26. Etkili Bir Turizm Yönetimi Oluşturma ve Tanıtımda Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme	21

1. GİRİŞ

Bayburt, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde Çoruh nehri kıyısında yer alan bir ilimizdir. İl sınırları içinde merkezde ve kırsalda yer alan kale, yeraltı şehri, kiliseler, camiler, türbeler gibi kültürel miras eserlerinin yanı sıra mağaralar, bakir dağlar, şelaleler ve yaylalar gibi doğal güzellikler de bulunmaktadır. Kentte ayrıca il turizmine önemli katkıda bulunan iki adet de müze mevcuttur. Bu durumda kentte geliştirilecek en önemli turizm çeşitleri, kültür turizmi ve kırsal turizm çeşitleri olarak görülmektedir. Bayburt Kalesi, Çoruh Nehri ve Dede Korkut ile kentte bulunan iki adet modern müze hâlihazırda kentin simgeleri konumundadır.

Bayburt Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası, ilin potansiyel kaynaklarını hesaba katarak, gastronomi turizmi, yayla turizmi, kış turizmi, müzecilik ve deneyim turizmi gibi turizm türlerinde Türkiye turizminde marka değeri yaratma potansiyeli yüksek olan Bayburt'a yönelik özet biçimde ve odaklı bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Yol Haritası, ayrıca Covid-19 salgını sürecinde ortaya çıkan, yeni turizm eğilimleri dikkate alınarak güncellenen Türkiye Turizm Ana Planı kapsamında ortaya konan amaç ve hedeflerle uyumlu biçimde hazırlanmış ve Bayburt'un turizmdeki geleceğini inşa edecek yapı taşları niteliğindeki başlıkları ortaya koymayı amaç edinmiştir.

Bayburt; 2023 yılı tahmin verilerine göre 320 yabancı, yaklaşık 32,8 bin yerli olmak üzere yaklaşık toplam 33,1 bin turisti konaklama tesislerinde ağırlamış olacaktır. Aynı yılda ortalama geceleme 1,59 olarak gerçekleşirken, ortalama tesis doluluk oranı ise yüzde 24,3 olarak hesaplanmıştır. Söz konusu veriler, ilin potansiyeli göz önüne alındığında Bayburt'un Türkiye turizmine katkısının daha fazla artırılabilirliğini göstermektedir.

Bayburt Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası kapsamında ilin 2028 yılı turist sayısı hedefi, yabancı turist için yaklaşık 1,1 bin kişi ve yerli turist için yaklaşık 46,1 bin kişi; turizm geliri hedefi ise toplamda yaklaşık 8,6 milyon ABD doları olarak tespit edilmiştir. Mevcut rakamlar ve tahminler, ilin yerli ziyaretçiler odaklı turizm yaklaşımının artarak devam etmesi gerektiği, elde edilen deneyim ile sonrasında yabancı ziyaretçileri daha etkin biçimde hedeflemesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu hedeflere ulaşabilmesi için yapılması gereken başlıca faaliyetler ile bu faaliyetlere yönelik kısa vadeli politika önerileri, *Bayburt Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'nda ortaya konmuştur.

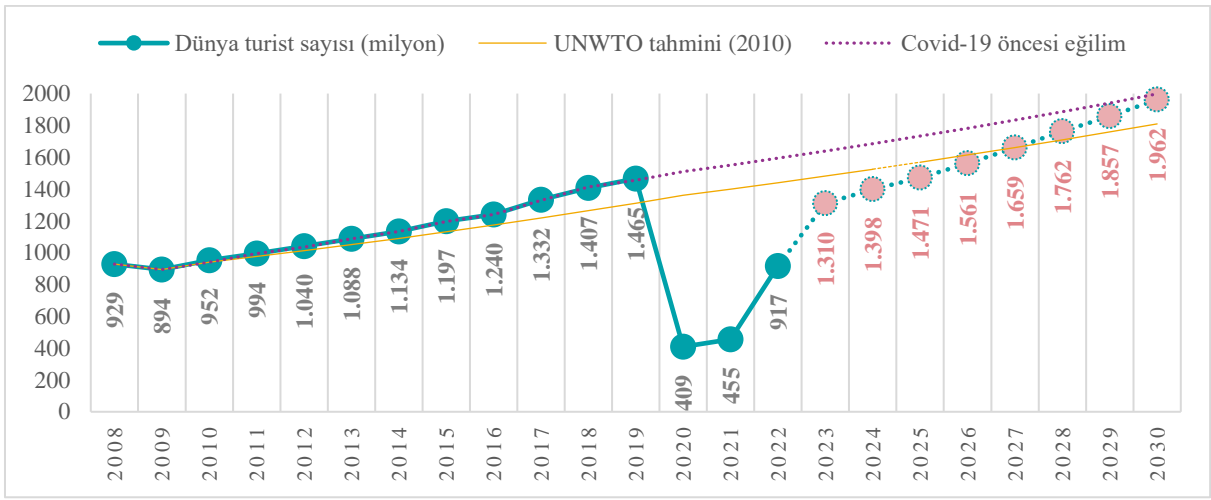
Bir destinasyonun turistik cazibesini koruyarak turizm gelirlerini sürdürebilmesi ve artırabilmesi, turizm kaynakları ve bu kaynakları turizm ürünü olarak sunmadaki gücüne bağlıdır. Kısa bir zaman öncesine kadar gelen ziyaretçi sayısı, gelir, yatak kapasitesi, lüks otellerin sayısı gibi nicel verilere göre ölçülen turizmdeki rekabet gücü, özellikle Covid-19 salgınının da etkisi ile günümüzde yerine konamayacak doğal, beşerî ve kültürel kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve risklere karşı dayanıklılığı ile ölçülmektedir. Buradan hareketle, *Bayburt Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası* kapsamındaki tüm başlıklarda, sürdürülebilirlik ve dayanıklılık kavramları ilke ve yaklaşım olarak benimsenmiş, ayrıca "Sürdürülebilir Turizm Uygulamalarını Geliştirme" başlığıyla konu, özel ve müstakil olarak da ele alınmıştır.

Yol Haritası hazırlık sürecinde Bayburt İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu paydaşları ile 25.09.2023 tarihinde çevrim içi arama konferansı gerçekleştirilmiş ve ile özel, öncelikli geliştirme başlıkları ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nce dağıtımı yapılan ve önceden hazırlanmış İl Politika Tespit Formu ve İl Risk Analiz Anketi olmak üzere iki adet anket formu da il paydaşlarına elektronik ortamda iletilmiş ve sonuçları analiz edilerek metne eklenmiştir. Bu kapsamda *Bayburt Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*, ilin destinasyon yönetim sorumluluğunu üstlenen Bayburt Tanıtım ve Geliştirme Kurulu için sürdürülebilir ve gelir etkisi yüksek turizm gelişimi kapsamında oluşturulan başlıklarla bir rehber niteliği taşımaktadır.

2. Küresel Turizmin Analizi ve Hedefler

2019 yılında dünya genelindeki turist sayısı, 1,47 milyar kişi ve 1,49 trilyon ABD doları ile rekor düzeye ulaşmıştır. Ancak 2020-2021 yıllarında yaşanan Covid-19 salgını, turizm faaliyetlerini dünya çapında durma noktasına getirmiştir. Avrupa ve Amerika'nın 2023 yılında yaşaması beklenen resesyona da dikkate alındığında, salgın sonrası dönemde küresel turizm hacminin 2019 yılı seviyelerine dönmemesinin ancak 2025 yılını bulması beklenmektedir (Şekil 2.1.).

Ocak 2023 tarihli uluslararası istatistikler, 2022 yılında uluslararası turizm faaliyetlerine toplam 917 milyon kişinin katıldığını, aynı yıldaki uluslararası turizm gelirlerinin ise 917,5 milyar ABD dolarına ulaştığını göstermektedir. Buna göre, 2022 yılında uluslararası turist sayısında bir önceki yıla göre yüzde 101,5 artış gerçekleşirken, Avrupa kıtasının uluslararası turizmdeki toplam pazar payı yüzde 63,78; Türkiye'nin uluslararası turist sayısından aldığı pay yüzde 5,6 ve uluslararası turizm gelirinden aldığı pay ise yüzde 5 olarak gerçekleşmiştir.

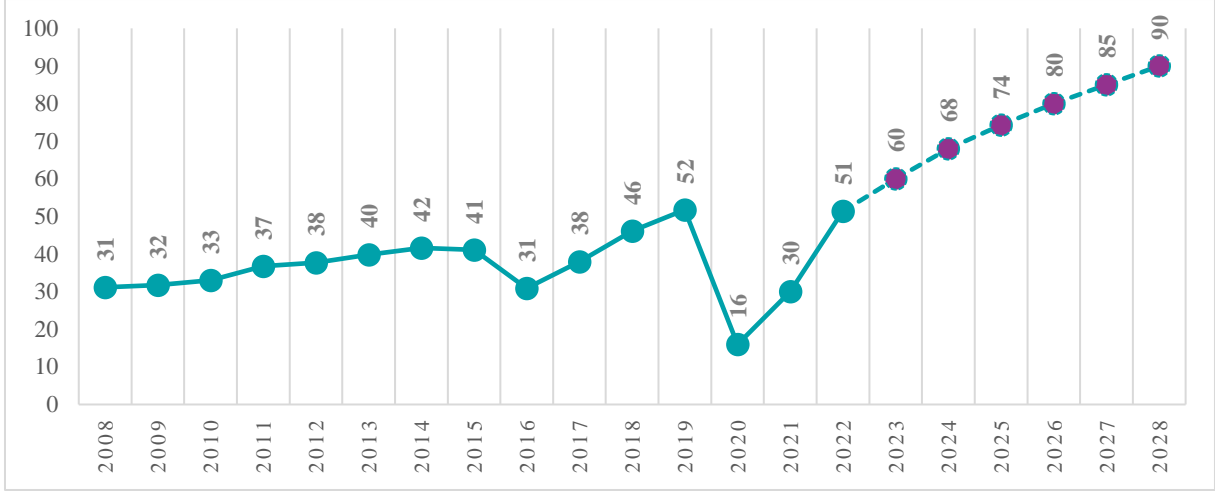
Şekil 2.1. Küresel turist sayıları (milyon kişi): gerçekleştirmeler ve tahminler

Kaynak: UNWTO World Tourism Barometer Ocak 2023 ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

3. Türkiye Turizminin Analizi ve Ulusal Hedefler

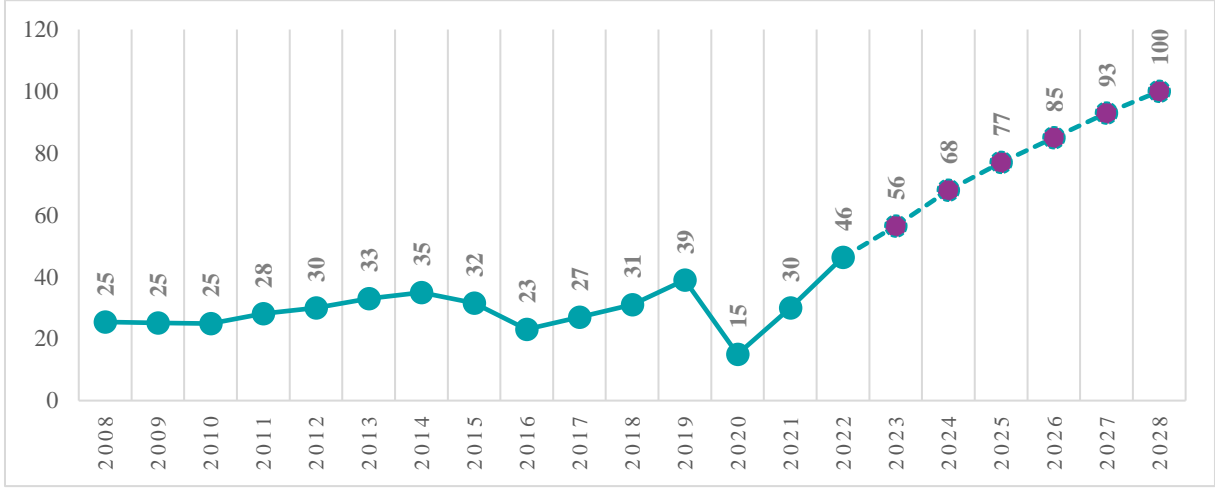
Akdeniz Havzası'nda bulunması nedeniyle önemli bir küresel turizm ülkesi olan Türkiye'de, turizm sektörünün gayri safi yurt içi hasılasına doğrudan ve dolaylı katkısı, uzun yıllar ortalamasına göre yaklaşık yüzde 11 seviyesindedir. Uluslararası ziyaretçi sayısında rekor seviyeye ulaşılan 2019 yılında Türkiye; 51,2 milyon turisti ağırlamış, aynı yılda turizmden yaklaşık 34 milyar ABD doları gelir elde etmiştir (Şekil 3.1. ve Şekil 3.2.).

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'nin turizm sektörü de Covid-19 salgınından olumsuz etkilenmiştir. Türkiye, küresel kapanma ve seyahat sınırlamalarının da etkisiyle 2020-2021 yıllarında 16 milyon turisti ağırlamıştır. Salgın sonrası toparlanma döneminde TGA tarafından yapılan etkili tanıtım, Güvenli Turizm Sertifika uygulaması ve Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı gibi yaratıcı politikalarla fark yaratan Türk turizmi, bir "V" çıkışı yakalayarak hızla toparlanmış ve 2019 yılındaki rekor düzeydeki turist sayısına 2022 yılı sonu itibarıyla ulaşmıştır. 2022 yılındaki turizm gelirlerinde ise Türkiye, 2019 yılını geride bırakarak turizmden toplam 46 milyar ABD doları gelir elde etmiş ve bu gelir seviyesi ile tüm zamanların rekorunu kırmıştır.

Şekil 3.1. Türkiye'nin yıllık ziyaretçi sayıları (milyon kişi): gerçekleştirmeler ve hedefler

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi.

Şekil 3.2. Türkiye'nin turizm geliri (milyar ABD doları): gerçekleştirmeler ve hedefler

Kaynak: TÜİK, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi.

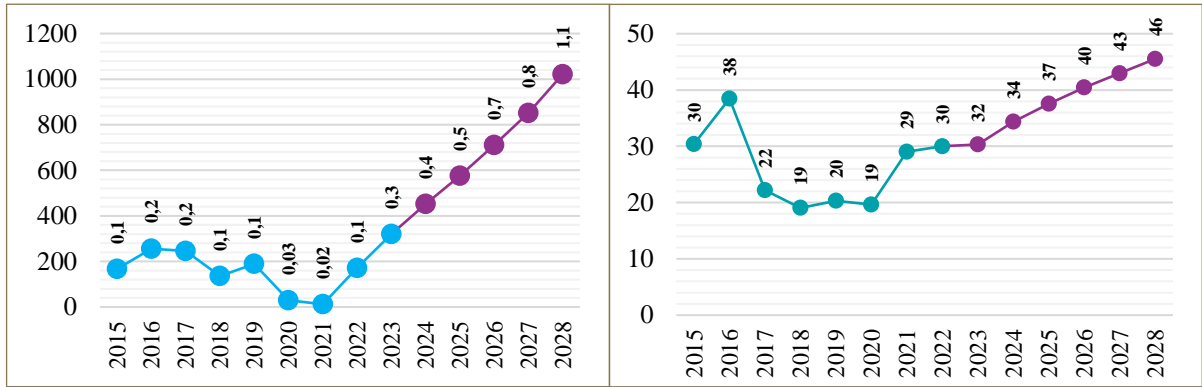
Uyguladığı turizm stratejisi ve yenilikçi politikalar ile yakaladığı büyüme ivmesini devam ettirmeyi amaçlayan Türkiye, 2028 yılında toplam 90 milyon turisti ağırlamayı (Şekil 3.1.) ve turizmden toplam 100 milyar ABD doları gelir elde etmeyi (Şekil 3.2.) hedeflemektedir.

4. Bayburt Turizm Analizi

4.1. İlin Ziyaretçi Analizi ve Hedefi

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı konaklama istatistiklerine göre 2023 yılında Bayburt; 320 yabancı, yaklaşık 32,8 bin yerli olmak üzere yaklaşık toplam 33,1 bin turisti konaklama tesislerinde ağırlamış olacaktır. Halihazırda yabancı gelişlerinin ildeki konaklamaya yeteri kadar yansımadağı, ilerleyen yıllarda bu yönde hareketlenmenin olabileceğı de anlaşılmaktadır. İlde ortalama geceleme 1,59 olarak gerçekleşirken, ortalama tesis doluluk oranı ise yüzde 24,3 olarak hesaplanmıştır. İlin 2028 yılı hedefi, yabancı turist için yaklaşık 1,1 bin kişi ve yerli turist için yaklaşık 46,1 bin kişi olarak hesaplanmıştır (Şekil 4.1.1.).

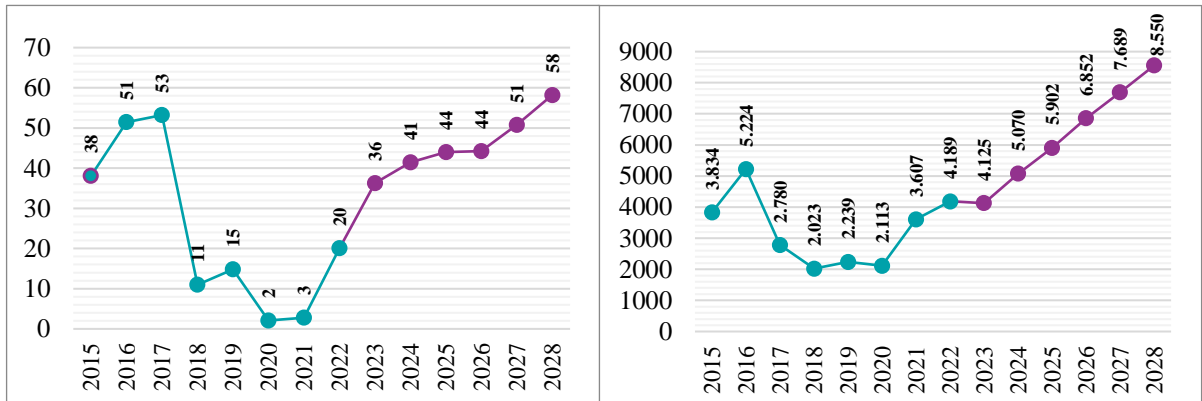
4.2. İlin Turizm Gelir Analizi ve Hedefi

Şekil 4.1.1. Bayburt'un ağırladığı yabancı (sol) ve yerli (sağ) turist sayısı ve tahminler (bin kişi)
Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan turizm istatistikleri temel alınarak yapılan hesaplamalar, Bayburt'un 2023 yılında yabancı turistlerden yaklaşık 36 bin ABD doları, yerli turistlerden yaklaşık 4,1 milyon ABD doları gelir elde ederek turizmde bir yıl içinde yaklaşık olarak toplam 4,2 milyon ABD doları gelir elde ettiğini göstermektedir (Şekil 4.2.1.).

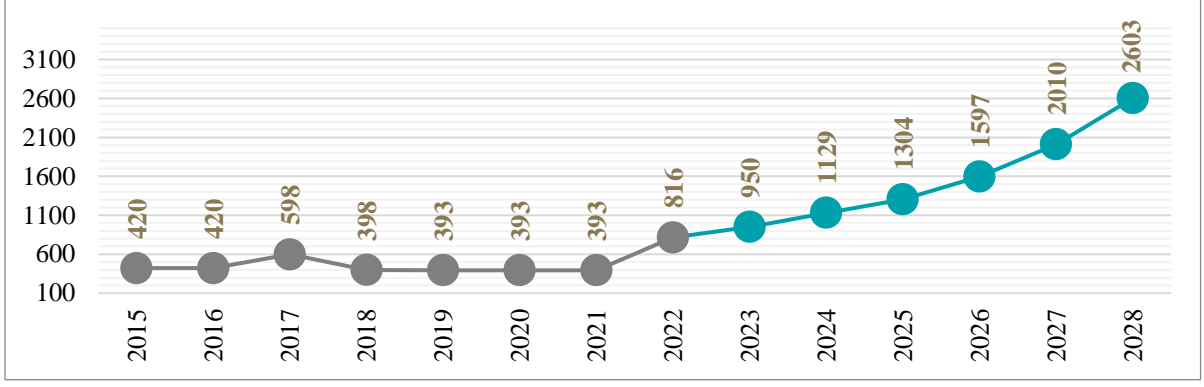
Turizm gelirlerinde Bayburt, 2028 yılı itibarıyla yabancı turistlerden yaklaşık 58 bin ABD doları, yerli turistlerden ise yaklaşık 8,5 milyon ABD doları olmak üzere toplamda yaklaşık 8,6 milyon ABD doları gelir elde etme potansiyeline sahiptir (Şekil 4.2.1.).

Şekil 4.2.1. Bayburt'un yabancı (sol) ve yerli (sağ) turistlerden turizm geliri ve tahminler (bin ABD doları)
Kaynak: TÜİK, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi.

4.3. İlin Konaklama Analizi ve Hedefi

Bayburt'ta 2022 yılı Aralık ayı itibarıyla toplam 13 konaklama tesisi bulunmaktadır. Konaklama tesislerinin toplam yatak kapasitesi ise 816'dır. Tesis doluluk oranı yüzde 24,3 ve ortalama geceleme 1,32'dir. İlin mevcut istatistikleri incelendiğinde, mevcut ivmenin devam etmesi koşuluyla 2028 yılında yatak kapasitesinde yaklaşık yüzde 152'lik bir artış olacağı öngörülmektedir (Şekil 4.3.1.).

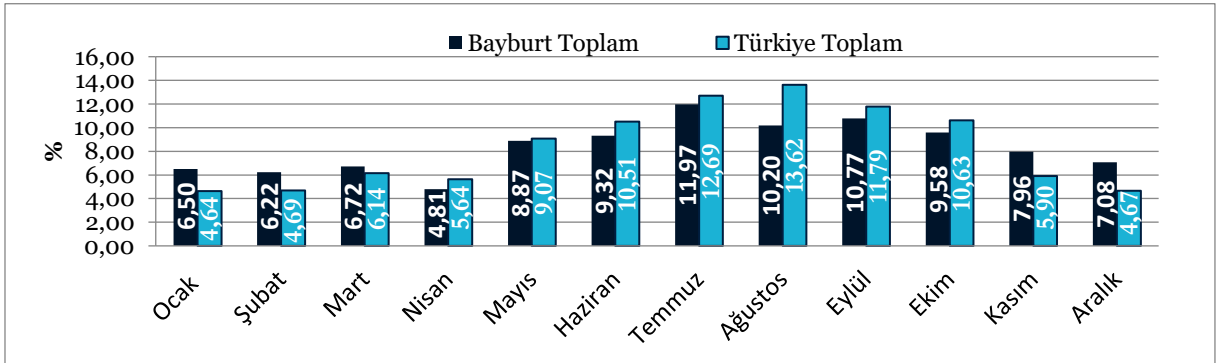

Şekil 4.3.1. Bayburt'un yatak kapasitesi ve tahminler

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.4. İlin Mevsimsellik Durum Analizi

Turizmin 12 aya yayılma hedefi, turizm arz kaynaklarının etkin kullanımı ve etkili tanıtım çabalarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu hedef, Türkiye Turizmi Ana Planı'nda üzerinde önemle durulan bir başlıktır. Türkiye turizmi ile Bayburt turizminin mevsimsellik analizi Şekil 4.4.1.'de karşılaştırmalı olarak görülmektedir. Buradan, Türkiye ile Bayburt'un mevsimsellik dağılımında paralellik olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan Ocak, Şubat, Mart, Kasım ve Aralık aylarında Bayburt'taki doluluk oranlarının Türkiye ortalamasının üzerinde seyrettiği dikkati çekmektedir. Bayburt'un bazı aylarda Türkiye ortalamasının altında olmasının, ildeki mevsim şartlarına ve mevcut turizm türlerine bağlı olduğu düşünülmektedir. Bayburt ve Türkiye genelindeki mevsimsel turizm trendlerinin, turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin ve turizm planlamacılarının pazarlama stratejilerini ve işletme planlarını belirlediği düşünüldüğünde, destinasyonların mevsimsel faktörleri dikkate almaları önem arz etmektedir. Dolayısıyla ildeki turizm hareketliliğinin ve buna bağlı oluşacak talebin yıl içine dengeli yayılması için ildeki turizm türlerinin çeşitlendirilmesi ve bazı turizm türü başlıklarındaki etkililiğin artırılması gerekmektedir.

Şekil 4.4.1. Türkiye ve Bayburt karşılaştırmalı mevsimsellik durumu

Not: Veriler, yıllık toplam konaklama sayısının yüzdesel dağılımı olarak verilmiştir (2022).

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.5. İlin Turizm Türleri Analizi

Bayburt; sahip olduğu bakir doğa, güçlü tarihi geçmiş ve somut ve somut olmayan kültür unsurlarıyla turizm alanında bulunduğu noktanın çok daha ilerisinde yer alma potansiyeline sahip bir şehirdir. İlin turizm potansiyelini meydana getiren turizm türleri şu şekilde sıralanabilir:

Kültür Turizmi: Bayburt Merkez, Aydıntepe ve Demirözü ilçeleri zengin kültürel varlıklara sahiptir. Bayburt merkez ilçede ve kırsalında yer alan kale, saat kulesi, medreseler, kümbetler, camiiler, şehitlikler, türbeler, köprüler, yer altı şehri, sanat ve etnografya müzeleri ilin başlıca kültür varlıklarını oluşturmaktadır.

Gastronomi Turizmi: Bayburt, bulunduğu konum itibarıyla hem Karadeniz mutfağından hem de Doğu Anadolu mutfağından etkilenmiştir. Yüksek rakımda bulunuşu ve zengin çiçek florasına sahip oluşu, Bayburt'u özellikle doğal bal üretiminde ön plana çıkarmaktadır. Balla birlikte toplam 10 adet yöresel lezzet coğrafi işareti almıştır. Diğer yandan ilin florasında doğal olarak yetişen kuşburnu, alıç gibi ürünlerden yapılan doğal lezzetler oldukça talep görmektedir.

Yayla Turizmi: Bayburt'un kuzeyinde bulunan Soğanlı Dağları ve güneyinde bulunan Kop Dağı yayla turizmi için önemli olanaklar sunmaktadır. Aydıntepe ilçesine bağlı Aydıntepe Yaylası en çok ziyaretçi ilgisine konu olan yayladır ve burada ayrıca her yıl geleneksel yayla şenlikleri yapılmaktadır. Bayburt'un Üzengili köyünde bulunan Sarıçiçek Yaylası; Trabzon Uzungöl ve devamında Demirkapı, Aygır ve Balıklı Krater Göller Bölgesi'ni takip eden güzergâh ile Orta Doğu ve Körfez pazarından gelecek yıllar için yabancı turist geçişlerine imkan sağlayabilecek durumdadır.

Kırsal ve Eko Turizm: Çoruh havzası kuş gözlemciliği ve sportif olta balıkçılığı için önemli fırsatlar sunarken Kop ve Soğanlı dağları, yaban hayat gözlemi ve endemik bitki gözlemciliğinde zengin çeşitlilikler sunmaktadır. Bayburt Aşağı Çoruh Vadisi üzerinde bulunan köylerinde, 85.797 dekar alanda seracılık yapılarak organik sebze ve meyve yetiştiriciliği gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte hasat döneminde çeşitli etkinliklerle zenginleştirilen "Organik Hasat Şenliği" gerçekleştirilerek bölgeye ziyaretçinin gelmesi sağlanmaktadır.

Kış Turizmi: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığınca kış turizmi temalı 27 adet Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'nden biri olarak ilan edilen, Bayburt Kop Dağı'nda kurulu Bayburt Kop Dağı Kayak ve Kış Sporları Merkezi; uzun karlılık süresi, kayak pistleri, alt yapı ve tesis olanakları ile kış turizmi için önemli bir potansiyel barındırmaktadır.

Spor Turizmi: Bayburt'un sahip olduğu coğrafi özellikler, başta rafting, yamaç paraşütü ve doğa yürüyüşleri olmak zere açık alan macera sporlarında eşsiz fırsatlar sunmaktadır. İlin içinden geçen Çoruh Nehri, Türkiye'de rafting denilince akla ilk gelen merkezlerden biridir. Çoruh Nehri'nin Bayburt-İspir parkuru, 106 kilometre ile en uzun, ancak zorluk derecesi düşük bir parkurdur. Diğer yandan ilde Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan atıcılık ve cirit sporu hâlâ yaşatılmaktadır. İlde birçok cirit takımı bulunmakta ve cirit müsabakaları gerçekleştirilmektedir. İlde geleneksel Türk okçuluğu alanında turnuvalar ve eğitim faaliyetleri de gerçekleştirilmektedir. Demirözü Baraj Gölü, su sporları için potansiyel sunmaktadır. Ayrıca Trabzon Bayburt arasında D915 kara yolu üzerinde bulunan, dünyanın en tehlikeli yollarından biri olarak kabul edilen ve 13 adet keskin virajdan oluşan Dumlu-Derebaşı virajları, bisiklet ve motosiklet tutkunlarının yaz aylarında ilgisini çekmektedir.

Etkinlik Turizmi: İlde, Uluslararası Dede Korkut Kültür ve Sanat Şöleni, Dede Korkut Bisiklet Festivali, Aşağı Çoruh Vadisi Hasat Şenliği, Kenan Yavuz Etnografya Müzesi tarafından organize edilen Hedik Şenliği, Helva Şenliği, Harman Şenliği, Tandır Şenliği, Kem Eğirme Şenliği, Baksı Müzesi tarafından organize edilen Öğrenci Sanat Şenliği gibi farklı temalarda etkinlikler bulunmaktadır. Ayrıca Bayburt Üniversitesi yerleşke alanlarında bulunan konukevi ve konferans salonları, ilde kongre turizmi için de uygun bir ortam sağlamaktadır.

5. Destinasyon Risk Analizi

	OLASILIK					ŞİDDET					SKOR
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Küresel Riskler											
Ukrayna-Rusya Savaşının Uzaması			X					X			9
Avrupa Enerji Krizi			X					X			9
Çin-Tayvan Arası Soğuk Savaş'ın Sıcak Çatışmaya Dönme İhtimali			X						X		12
Kuzey Kore-Güney Kore Çekişmesi		X					X				4
Küresel Durgunluk				X					X		16
Yeni Bir Salgın Hastalık			X						X		12
Gıdaya Erişim Zorluğu/Kıtlık			X					X			9
İklim Değişikliği				X					X		16
Doğal Kaynak Krizleri (Su/Enerji Kaynakları)			X						X		12
Biyçeşitlilik Kaybı ve Ekosistem Çöküşü			X						X		12
Büyük Ölçekli Gönülsüz Göç				X					X		16
Yaygın Siber Suç ve Siber Güvensizlik			X						X		12
Yaşam Maliyeti Krizi				X					X		16
	Olasılık					Şiddet					
Ülkesel Riskler	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Doğal Afetler					X					X	25
Yeni Bir Salgın Hastalık		X						X			6
İklim Değişikliği ve Çevre Sorunları					X				X		20
Bölgesel Savaş ve Terör Riski					X				X		20
Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Politik Gündem				X					X		16
Siber Güvenlik Açıkları			X					X			9
Seyahat Güvenliği/Asayiş-Turiste Yönelik Tehdit			X					X			9
Enflasyon				X				X			12
Rakip Ülke Söylemi			X				X				6
	Olasılık					Şiddet					
Yerel Riskler	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Terör Riski	X					X					1
Sağlık (Hasta Tedavisi, Acil Müdahale)		X					X				4
Nitelikli Personel İstihdamı			X				X				6
Dolandırıcılık	X					X					1
Yerel Halkın Turizm Faaliyetlerine Uyum Sorunu		X					X				4
Aşırı Turizm Talebi	X						X				2
Çevre Kirliliği ve Temiz Su Kaynaklarının Azalması		X				X					2
Radikal Akımlar	X					X					1
Deprem Riski		X					X				4
Heyelan/Kaya Düşmesi	X					X					1
Doğal Güzelliğin Yok Olması ve Çarpık Yapılaşma			X					X			9
Tek Pazara Bağımlılık		X					X				4
Kaçak Göçmenler	X					X					1
Güvensiz Şehir Algısı		X					X				2
Somut Kültürel Mirasın Tahribatı		X					X				4
Endemik Türlerin Yok Olma Tehlikesi		X					X				4
Katı Atık Bertaraf ve Su Arıtma Problemi		X					X				4
Sel/Taşkın		X					X				4
Yangın	X						X				2
Meteorolojik ve İklim Değişikliği Kaynaklı Afetler			X					X			9

Risk Skoruması ve Risk Puanı Sonucu

Olasılık	Çok Yüksek 5	Şiddeti					RİSK SKORU	EYLEM
		Çok Ciddi 5	Ciddi 4	Orta 3	Hafif 2	Çok Hafif 1		
Çok Yüksek 5	Yüksek 25	Yüksek 20	Yüksek 15	Orta 10	Düşük 5	25, 20, 16, 15	KABUL EDİLEMEZ RİSK: Bu risklerle ilgili hemen çalışma yapılmalıdır.	
Yüksek 4	Yüksek 20	Yüksek 16	Orta 12	Orta 8	Düşük 4	12, 10, 9, 8	DİKKATE DEĞER RİSK: Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale edilmelidir.	
Orta 3	Yüksek 15	Orta 12	Orta 9	Düşük 6	Düşük 3	6, 5, 4, 3, 2, 1	KABUL EDİLEBİLİR RİSK: Acil tedbir gerektirmeyebilir. Orta vadede çalışma yapılmalıdır.	
Düşük 2	Orta 10	Orta 8	Düşük 6	Düşük 4	Düşük 2			
Çok Düşük 1	Düşük 5	Düşük 4	Düşük 3	Düşük 2	Düşük 1			

6. Rekabet Analizi ve Rekabet Gücünü Artırma

Bayburt'un bulunduğu bölge kapsamında başlıca rakipleri, Erzurum, Erzincan, Gümüşhane ve Trabzon illeridir. Erzurum özellikle kış turizmi, rafting, atlı cirit, trekking ve dağcılık faaliyetleri, kaplıca ve sağlık turizmi, ekoturizm faaliyetleri, kültür ve inanç turizmi, kongre turizmi başlıklarında; Erzincan özellikle kış turizmi, su sporları ve kültür ve macera sporlarında; Gümüşhane yayla turizminde, mağaracılıkta ve Satala Antik Kenti ile kültür turizminde; Trabzon özellikle kültür ve yayla turizminde bölgedeki en büyük rakipler durumundadır.

Bayburt'un anılan illerle rekabet edebilmesi için özellikle güçlü olduğu kaynakları ön plana çıkarması gerekmektedir. Bu bağlamda Baksı Müzesi ve Kenan Yavuz Etnografya Müzesi, ilin turizm hareketliliğinde iki başat kaynak olarak ele alınabilir. Her iki müze de dünya çapında saygın ödüller almışlardır. Ayrıca bu müzeler deneyimsel turizm uygulamalarını da ziyaretçilerine sunabilmektedir. 2022 yılında açılan Ahmet Revayi Hüsn-i Hat Müzesi ve 2023 yılında açılan Dede Korkut Şehir Müzesi ve Bayburt Evi Müzesi, ilde zaten mevcut olan "müze turizmi" konseptinin yerleşmesine ciddi katkılar sağlayabilecek durumdadır. Bayburt, son yıllarda adı geçen müzeleri sayesinde bazı acentelerce tur programlarına dâhil edilmektedir. Bayburt'un Türkiye'deki en düşük nüfus yoğunluğuna sahip illerden biri olması, sanayi ve diğer faktörlerle kirlenmemiş ve bozulmamış doğası, yüksek rakımın sağladığı temiz dağ havası, yöreye özgü doğal gıdaları ve özellikle son yıllarda dünyada trend olan yoga, meditasyon, detoks kampı, zihinsel arınma kampları gibi spiritüel-mental turizm ve sağlıklı yaşam faaliyetleri için önemli bir potansiyel barındırmaktadır. Diğer yandan Bayburt; Erzurum gibi kış turizminde önde gelen bir ille rekabet etmek yerine, Erzurum'a olan yakınlığını bir fırsata çevirebilir. Özellikle Erzurum'u tercih eden ziyaretçilere bir alternatif olarak Kop Dağı Kayak ve Kış Sporları merkezi pik sezonlarda sunulabilir. 2018 yılında UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedilen Dede Korkut-Korkut Ata Mirası, Bayburt tarafından sahiplenilen bir kültür mirası olması bakımından büyük bir potansiyel taşımaktadır. Bu isim altında ilde her yıl düzenlenen "Uluslararası Dede Korkut Kültür ve Sanat Şöleni"ni, iç Pazar yanında özellikle Türk devletlerine erişim için stratejik fırsat sunmaktadır. İli rekabette öne çıkaracak diğer bir başlık ta spordur. Bu kapsamda rafting, mağaracılık, açık alan macera sporları ile atlı cirit ve geleneksel okçuluk sayılabilir.

7. Sürdürülebilir Turizm Uygulamalarını Geliştirme

Bayburt Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası'nda yer alan tüm başlıklar, sürdürülebilir turizm anlayışını kapsayan ilkeler ve uygulamalar ile uyumlu olacak şekilde hazırlanmıştır. Turizmde sürdürülebilirlik anlayışı ile yerel ekonomiye katkı sağlayarak yerel halkın refahını artırmak, kültürel ve sosyal çeşitliliğin devamlılığını sağlamak, turizmin hem çevre hem toplum üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek, doğal ve kültürel mirasın korunmasını sağlamak ve ziyaretçilerin yaşam kalitelerini artırmak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda *Bayburt Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'nda il turizminin gelişmesi için;

- a. Turizmin doğal çevre üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak için Bayburt'un doğal güzelliklerini, biyolojik çeşitliliğini ve ekosistem hizmetlerini korumak ve geliştirmek gerekmektedir. Bu amaçla, turizm faaliyetlerinin çevresel etkilerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması; atık yönetimi, su ve enerji tasarrufu, karbon ayak izi azaltma gibi çevre dostu uygulamaların yaygınlaştırılması; doğal alanlara erişim ve ziyaretin sınırlandırılması ve yönlendirilmesi; yerel/bölgesel olarak uygun, sürdürülebilir uygulamalar ve materyallerin kullanımı; doğal kaynakların restorasyonu ve rehabilitasyonu gibi önlemler alınabilir.

- b. Turizmin kültürel miras üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak için Bayburt'un tarihi, kültürel ve sanatsal değerlerini korumak, tanıtmak ve yaşatmak gerekmektedir. Bu amaçla, kültürel miras alanlarının korunması, restorasyonu ve bakımı; kültürel mirasın bilgi ve yorumlama hizmetlerinin sağlanması; kültürel mirasın tanıtımı ve pazarlaması için etik ve doğru yöntemlerin kullanılması; kültürel mirasın ziyaretçi kapasitesinin belirlenmesi ve yönetilmesi; kültürel mirasın ziyaretçiler tarafından saygılı bir şekilde deneyimlenmesi için uygun davranış kurallarının oluşturulması ve duyurulması gibi önlemler alınabilir.
- c. Turizmin yerel halkın sosyal ve ekonomik yaşamı üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak için Bayburt halkının turizm gelişimine katılımını ve turizmden yararlanmasını sağlamak gerekmektedir. Bu amaçla, yerel halkın turizm sektöründe istihdam edilmesi, eğitilmesi ve geliştirilmesi; yerel halkın turizm faaliyetlerine katkı sağlayabileceği mekanizmaların oluşturulması; yerel halkın turizm gelirlerinden adil bir şekilde pay alması; yerel halkın turizm planlama ve yönetimine dâhil edilmesi; yerel halkın kültürel ve sosyal değerlerinin korunması ve geliştirilmesi; yerel halkın turizm faaliyetlerinden kaynaklanan olumsuz etkilerden korunması gibi önlemler alınabilir.
- d. Etkili sürdürülebilir bir turizm yönetimi geliştirmek için Bayburt'un turizm sektörünün tüm paydaşlarının iş birliği ve koordinasyonunu sağlamak gerekmektedir. Bu amaçla, sürdürülebilir turizm politikası, stratejisi ve eylem planının oluşturulması; sürdürülebilir turizm yönetim sisteminin kurulması ve uygulanması; sürdürülebilir turizm performansının izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması; sürdürülebilir turizm ile ilgili farkındalık, eğitim ve kapasite geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi; sürdürülebilir turizm ile ilgili bilgi, iletişim ve tanıtım hizmetlerinin sağlanması; sürdürülebilir turizm ile ilgili yasal uyum, etik ve kalite standartlarının sağlanması gibi önlemler alınabilir.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığının TGA aracılığıyla GSTC ile iş birliği sonucu 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe koyduğu "Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı" çerçevesince turizm sektöründe sürdürülebilirlik çalışmalarının, ülkemize uluslararası alanda önemli avantaj sağlaması hedeflenmektedir. Bu program çerçevesince turistik işletmelerin belgelendirilmesinin yanında destinasyonların da belgelendirilmesi önemlidir. Dolayısıyla Bayburt; sahip olduğu değerler itibarıyla yapılacak uzun soluklu çalışmalar sonrası "destinasyon" olarak belgelendirilebilecek bir konumdadır. "Sürdürülebilir Destinasyon" belgesi alabilmek için tüm paydaşların içinde olduğu bir hazırlığın, alınacak danışmanlık hizmetiyle birlikte yürütülmesi önerilmektedir. Bayburt, bu belgeyi alması durumunda rakip destinasyonlara karşı önemli bir avantaj elde edecektir.

8. Gastronomi Kaynaklarını Etkin Kullanma

Bayburt; konumu nedeni ile hem Doğu Karadeniz hem de Doğu Anadolu bölgelerinin mutfak kültürünü bünyesinde harmanlamıştır. İlin ekonomik yapısının tarım ve hayvancılığa dayanması da mutfak kültürünü şekillendiren ana unsurlardandır. İle özgü olan ve coğrafi işaret almış Bayburt balı, ekşi lahana, lor dolması, süt böreği, tatlı çorba, Bayburt ketesi, kavut çorbası, yalancı dolma, karapancar yemeği ve Aydın-tepe şeker fasulyesi önemli gastronomi ürünleridir. Bununla birlikte ilin yöresel yemek çeşitliliği oldukça fazladır. Bu ürünlerin de coğrafi işaretleme sürecinin tamamlanması önem arz etmektedir. Diğer yandan bölgede daha çok Gümüşhane ile adını duyurmuş pestil, köme gibi lezzetler, Bayburt'ta da yaygın şekilde tüketilen ürünlerdir. Bayburt, sahip olduğu coğrafi ve iklimsel özellikler nedeniyle yabani dağ meyvelerinin de yetişme alanlarından biridir. İlde kuşburnu, ekşi elma, ahlat, alıç, koyun gözü, çakal eriği gibi yabani meyvelerden çay, marmelat, sirke gibi doğal ürünler elde edilebilmektedir. Yine bölgeye has tarhun otu, yemeklerde kullanılarak aromatik bir lezzet sağlamaktadır.

Bayburt, gastronomik açıdan oldukça zengin bir şehir olmasına karşın yöresel ürünlere erişim açısından bazı sıkıntılar bulunmaktadır. Bahsedilen ürünlerin büyük kısmı evlerde pişirilmekte,

lokanta ve restoran menülerinde yöresel mutfığa ait ürünlere çok kısıtlı bir şekilde rastlanmaktadır. Bu kapsamda yöresel mutfığa ait ürünlerin restoran ve otel mutfaklarında daha çok yer aması gerekmektedir. Diğer yandan yöresel ürünler içerisinde ambalajlanarak satılabilecek kuşburnu, tarhun otu, kete, bal, tel helva, marmelat, sirke gibi ürünlerin ilde bulunan hediyelik eşya satış noktaları ve diğer mecralarda satışının teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

Bayburt şehir merkezindeki sivil mimari örneği olan ve atıl durumda bulunan, tarihî Bayburt ev ve konakları, gastronomi evi ve müzesi olarak değerlendirilmeye uygun görülmektedir. Bu mekanların, yöresel ürünlerin tadıldığı restoranlar, deneyimlenerek öğrenildiği atölyeler, yemek yarışmalarının yapıldığı alanlar ve hediyelik eşya satışlarının sunulduğu otantik ve cazip mekanlara dönüştürülmesine çalışılmalıdır. Bu faaliyetler aynı zamanda Bayburt'un mutfak kültürüne ait eşyalar, tarifler, araç-gereçlerin sergilendiği bir müze deneyimi ile birleştirilerek etki gücü daha da artırılabilir.

Diğer yandan şehirde her hafta kurulan sebze-meyve pazarında yerel çiftçilerin yetiştirdiği yöresel ürünler de dağınık bir şekilde satılmaktadır. Bu sorunu gidermek adına Gökçeada, Şile, Foça, Tarsus, Kastamonu gibi bölgelerde uygulanmaya başlanan, sayısı giderek artan, yerel çiftçiler tarafından üretilen iyi, temiz ve adil gıdanın tüketicilere ulaştırılmasını amaçlayan "Slowfood Topluluğu" uygulamaya geçirilebilir. Şehirde her yıl gastronomi etkinliklerinin gerçekleştirilmesi ve bu etkinliklerin tur programlarına dâhil edilmesi yönünde çalışmaların planlanması gerekmektedir. İlde daha önce Organik Hasat Şenliği, Tandır Şenliği, Helva Şenliği gibi etkinlikler yapılmasına rağmen bunların her yıl düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesi, özellikle sosyal medya araçları vasıtasıyla ulusal ve uluslararası platformlarda bilinirliklerinin sağlanması ve turizm paydaşlarının da sürece dâhil edilmesi önemlidir.

9. Dijitalleşme ve Akıllı Turizm Uygulamalarını Etkili Kullanma

Turizmin gelişmesi için dijitalleşme ve akıllı turizm uygulamalarını etkin bir şekilde kullanmak hem turizm işletmeleri hem de turistler için önemli faydalar sağlayacaktır. Go/Gezsen Bayburt paylaşımları ile sosyal medya görünürlüğü, bayburt.goturkiye.com sayfası ile internet görünürlüğünü artırıcı çeşitli faaliyetler hâlihazırda yürütülmektedir. Bu faaliyetler; Bayburt'un doğal, tarihî, kültürel ve gastronomik zenginliklerini tanıtmak için olumludur ancak artarak devam ettirilmelidir. Mevcut faaliyetlere ek olarak internet siteleri, mobil uygulamalar, sosyal medya hesapları, bloglar, podcastler, video kanalları gibi platformlarda da kullanılmalıdır. Bu platformlar, Bayburt'un tanıtımı ve pazarlaması için etkili araçlar olabilir. Ayrıca bu platformlar, turistlerin Bayburt hakkında bilgi edinmesi, seyahat planlaması yapması, rezervasyon yapması, geri bildirimde bulunması gibi ihtiyaçlarını karşılayabilir. Bayburt'ta turizm faaliyetlerinin gerçekleştiği alanlarda akıllı turizm uygulamaları kullanılabilir. Bu uygulamalar, turistlerin seyahat deneyimini zenginleştirmek, kolaylaştırmak ve kişiselleştirmek için tasarlanabilir. Bu uygulamalar; akıllı telefonlar, tabletler, giyilebilir cihazlar, QR kodlar, NFC, RFID, iBeacon, yapay zekâ, sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik, karma gerçeklik, sesli asistanlar, robotlar, dronlar gibi teknolojilerden yararlanabilir. Bu uygulamalar, turistlere Bayburt'un doğal ve kültürel mirasını interaktif bir şekilde sunabilir, turistlere önerilerde bulunabilir, turistlerin ihtiyaç ve beklentilerine uygun hizmetler sunabilir. GPS tabanlı haritalar, dijital rehberlik vb. uygulamalar hazırlanarak ziyaretçilerin bölgeyi kolayca gezebilmeleri sağlanmalıdır. Şehrin önemli tarihî ve turistik yerleri için hazırlanacak QR kodlar aracılığıyla ilgili bölgeler hakkında turistlere bilgi sağlanmalıdır. Yine turistik çekicilikler için VR, AR teknolojileri kullanılarak deneyim temelli uygulamalar geliştirilmeli, turistlerin bölgedeki dijital izlerini izleyerek ve büyük veri analitiği kullanarak turistlerin ilgi alanlarına uygun öneriler sunulmalı ve bu sayede turistlerin unutulmaz deneyimler ile daha memnun ayrılmaları sağlanmalıdır. Bayburt'un şehir

içinde yer alan turizm çekicilikleri arasında ulaşım sağlayan akıllı bir ulaşım sistemi geliştirilmelidir. Bu sistem, ziyaretçilerin ilin farklı yerlerini daha kolay ve hızlı bir şekilde keşfetmelerine ve turizm faaliyetlerinin il geneline yayılmasına yardımcı olacaktır.

10. Tematik Rotalar Geliştirme

Bayburt'un sahip olduğu tarihî, coğrafi ve kültürel unsurların turizm faaliyetlerine entegre edilmesinde katma değer sağlayabilecek tematik turizm rotaları oluşturulmalıdır. Oluşturulabilecek rota önerileri şunlardır:

Müzeler Rotası: Bayburt'un turizm bilinirliğinde ilde bulunan müzeler çok büyük bir paya sahiptir. Baksı Müzesi ve Kenan Yavuz Etnografya Müzesi çok önemli çekim merkezleridir ve Bayburt turizminin konumlandırılmasında temel unsurlar olarak ele alınmalıdır. Ayrıca 2022 yılında hizmete açılan Ahmet Revayi Hüsn-i Hat Müzesi, 2023 yılında hizmete açılan Dede Korkut Şehir Müzesi ve Bayburt Evi Müzesi, "Müzeler Rotası" kapsamında ele alınmalı ve rota zenginleştirilmelidir.

Kop Dağı Müdafaası Tarihî Millî Parkı Rotası: 1916 yılında Rus güçlerine karşı Kop Dağı'nda yaklaşık 5,5 ay süren, Rus güçlerinin Batı Anadolu'ya ilerleyişini geciktiren ve tarihe "Kop Müdafaası" olarak geçen şanlı direnişin gerçekleştirildiği bölge, 2016 yılında millî park olarak ilan edilmiştir. Millî park içerisinde Kop Dağı Şehitliği Abidesi bulunmaktadır. Alanda top yolları, mevziler gibi savaşın izlerine dair kalıntılar da bulunmaktadır. Bu bağlamda bölgede oluşturulacak rotalar ile gençlere millî şuur aşılabilir. Ayrıca tarihe ve özellikle de savaş tarihine ilgi duyan ziyaretçilere yönelik tur programları hazırlanabilir.

Anabasis Rotası: Yunanlı tarihçi, asker ve yazar Ksenofon tarafından MÖ 400'lerde kaleme alınan "Anabasis-Onbinlerin Dönüşü", Pers İmparatoru Kyros için Babil'e savaşmaya giden, paralı Helen askerlerinin eve dönüş hikâyesini anlatmaktadır. Hikâyede askerlerin dönüş yolunda uğradığı yerlerden biri de Bayburt'tur. Askerler Bayburt üzerinden Gümüşhane ve Trabzon'a inerek buradan deniz yoluyla memleketlerine ulaşırlar. Paralı askerlerin dönüş yolunda izledikleri güzergâhın ortaya çıkarılması amacıyla bu rotalar üzerinde bulunan Trabzon, Şırnak gibi illerde projeler gerçekleştirilerek, farklı illeri içeren ve ulusal marka değeri oluşan bir "Anabasis Rotaları" oluşturulmaktadır. Anabasis Yolu'nun; benzer bir proje ile Bayburt güzergâhı için de rotalarının ortaya çıkarılması ve turistik programlarda yer alması yönünde çalışmalar yapılmalıdır.

Tarihî Kervan Yolu Rotası: İpek Yolu'nun bir kolu olan, 1970'lere kadar aktif olarak kullanılan, Bayburt-Köprübaşı-Sürmene arasında bulunan ve Evliya Çelebi'nin *Seyahatname'sinde* de bahsedilen Kervan Yolu üzerinde tarihî kale, kervan han, cami, kilise, tarihî ev ve çeşmeler bulunmaktadır. Ayrıca 1916 Rus işgalinde bölgeyi savunurken şehit olan 150 Türk askerinin mezarlarının bulunduğu Harmantepe Şehitliği de bu güzergâhta bulunmaktadır. Yine Kervan Yolu üzerinde 30'dan fazla yayla bulunmaktadır. Bu güzergâhta yayla şenlikleri, kuş gözlemi, bisiklet, atlı safari, endemik bitki gözlemi gibi turizm faaliyetleri deneyimlenebilir.

Tarih ve Kültür Rotası: Erken Hristiyanlık Dönemi'ne ait olduğu tahmin edilen Aydıntepe Yer Altı Şehri, Anadolu'nun üçüncü büyük kalesi olan Bayburt Kalesi, Selçuklu Dönemi'nde inşa edilmiş Ulu Camii, 1924 yılında inşa edilen Saat Kulesi, tarihî İpek Yolu üzerinde bulunan Selçuklu eseri Korgan Köprüsü, 1517 yılında inşa edilen Gökçedere beldesindeki Ferahşat Bey Camii ve Medresesi'nin de yer aldığı tarih ve kültür rotaları oluşturulabilir.

Macera Rotası: Bayburt, coğrafi nitelikleri nedeniyle macera turizminde büyük bir potansiyel barındırmaktadır. Soğanlı Dağları üzerinde bulunan, Bayburt'u Of'a bağlayan ve 13 adet keskin virajdan oluşan Derebaşı virajlarının bulunduğu D-915 kara yolu, dünyanın en tehlikeli yolu olarak

gösterilmektedir. D-915 kara yolu; uzunluğu yaklaşık 100.000 kilometreyi bulan, Avrupa ve Türkiye'yi kapsayan ve TET (Trans Euro Trail) olarak adlandırılan Trans Avrupa Motosiklet Rotası içerisinde yer almaktadır. Bu rota, kuzeybatı aksında Karaçam üzerinden Sultan Murat Yaylası'na; kuzeydoğu aksında ise Armutlu ve Sarıçiçek Yaylası üzerinden Haldizen ve devamında Anzer Yaylası'na bağlanmaktadır. TET rotası içerisinde olmasının avantajı da kullanılarak bu yolun ve üzerindeki yaylaların etkin tanıtım faaliyetleri ile önemli bir macera rotası olmaları sağlanabilir. Diğer yandan ilde bulunan Çimağıl ve Helva Köyü Buz Mağaraları, adrenalin ve macera tutkunları için önemli rotalardır.

Yaylalar Rotası: Bayburt, sahip olduğu doğal ve bakir yaylaları ile il turizmi için büyük fırsatlar barındırmaktadır. Yol iyileştirme, işaretleme, tabelalandırma gibi düzenlemeler ile Kop ve Soğanlı dağlarında bulunan yaylaların, ziyaretçiler için önemli rotalar olmaları sağlanabilir. İldeki belli başlı yaylalar şunlardır: Aydın-tepe, Akbulut, Günbuldu, Kop, Kuşmer, Cumavank, Yazıyurdu, Dumlu, Yoncalı, Seydiyakup, Armutlu, Menge, Somarova, Sarıçiçek, Ardıçgöze.

Efsaneler Rotası: İlin sözlü kültüründe birçok efsane ve anlatı yer almaktadır. Bayburt'a bağlı Değirmencik köyü yolu üzerinde bulunan bir kayalığa dair Dikmetaş Efsanesi; Gümüşhane yolu üzerinde bulunan Nişantaşı köyünde dağın üzerinde bulunan kayalığa dair Ejderha Efsanesi; Erzurum yolu üzerindeki Maden bucağına bağlı Taht köyünde anlatılan Kaybolan Nehir Efsanesi; Bayburt Merkez ilçesi Veysel mahallesindeki iki metrelik taş yığınına dair anlatılan Taş Kardeşler Efsanesi gibi anlatıların geçtiği noktalardan oluşan bir rota ile bu somut olmayan kültür mirasları ziyaretçilerle yerinde paylaşılabilir.

Dede Korkut Rotası: Şehir merkezindeki Dede Korkut Anıtı ile Dede Korkut Şehir Müzesi'nde başlayan, Erenli köyündeki Bamsı Beyrek Mezarı ve Masat köyündeki Dede Korkut Kümbeti arasında devam eden bir "Dede Korkut Rotası" oluşturulabilir.

Kuş Gözlem Rotası: Bir kısmı Bayburt sınırları içerisinde bulunan Çoruh Vadisi, 200'den fazla kuş türüne ev sahipliği yapmaktadır. Özellikle Çoruh Vadisi'nin Bayburt-İspir güzergâhı kuş gözlemi için çok uygun alanlar sunmaktadır. Diğer yandan Bayburt-Demirözü güzergâhındaki Oruçbeyli Göleti ve Demirözü Baraj Gölü, özellikle ilkbahar aylarında kuş gözlemi yapmaya oldukça imkân tanımaktadır. Bayburt-Demirözü istikametindeki meralık alanlarda ise yoğun şekilde kartal, doğan, şahin, kerkenez, baykuş gibi alıcı kuş popülasyonu gözlemlenebilmektedir. Çimağıl Mağarası ve civarında ak kuyruklu kartal gözlemlenebilir. Mağaranın adı bu nedenle yörede Kartaltepe olarak da adlandırılmaktadır. Ornitolog ve amatör gözlemcilerin ilgisi, oluşturulacak "Kuş Gözlem Rotası" ile bölgeye çekilebilir.

Kelebek Gözlemciliği Rotası: Erzurum-Bayburt sınırında bulunan Kop Dağları Millî Parkı, Türkiye'nin en zengin kelebek alanlarından biridir. Bölge 10'u endemik, 37'si nadir olmak üzere 134 adet kelebek türüne ev sahipliği yapmaktadır. Bununla birlikte Soğanlı Dağları üzerindeki Üzengili Köyü Sarıçiçek Yaylası da kelebek çeşitliliği açısından oldukça zengin bir bölgedir. Özel ilgi turizmi kapsamında kelebek gözlemcilerinin bölgeye çekilebilmesi amacıyla "Kelebek Gözlem Rotası" oluşturulabilir.

Bisiklet Rotası: Bayburt, bisiklet sporu için fırsatlar sunan bir şehirdir. 2023 yılında ilki düzenlenen Dede Korkut Bisiklet Festivali, ilde bisiklet sporunun yaygınlaştırılması ve tanıtılmasına önemli bir katkı sağlamıştır. Bu kapsamda ilin bisiklet rotalarının ve GPS parkurlarının hazırlanıp güzergâhlar üzerinde işaretleme, tabelalandırma, ihtiyaç giderme noktalarının oluşturulması önem arz etmektedir. Bayburt'tan başlayıp Baksı Müzesi'nin de güzergâh noktası üzerinde bulunduğu ve İspir'e bağlanan Aşağı Çoruh Vadisi rotası, Bayburt-Sırakayalar Şelalesi güzergâhı-Bayburt-Kenan

Yavuz Etnografya Müzesi güzergâhı, Üzengili Köyü Sarıçiçek Yaylası güzergâhı, adrenalın tutkunları için Derebaşı virajları güzergâhı bisiklet tutkunlarına eşsiz deneyimler yaşatacak, doğal güzelliklere sahiptir.

11. Kent Peyzajını Düzenleme ve Rekreatif Alanları Artırma

Bayburt, nispeten düşük nüfusu sebebiyle çarpık kentsel yapılaşmada diğer illere göre çok fazla tahribat yaşamamıştır. Ancak özellikle üniversitenin şehre getirdiği nüfus hareketliliği, artan nüfusa cevap verecek şekilde yapılaşmanın geliştirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Bu yapılaşma sürecinin planlı ve kent kimliğine uygun şekilde düzenlenmesi çok önemlidir. Yeni planlanan imar alanlarıyla kent merkezini birleştiren yollarda bisiklet yollarının planlanması önem arz etmektedir. Kent merkezinin içinden Çoruh Nehri'nin geçmesi, kente çok önemli bir doğal güzellik sağlamaktadır. Şehrin görsel dokusuna çok büyük bir katkı sağlayan Çoruh Nehri'nin peyzaj çalışmalarında ana unsur olarak ele alınması ve görsel kent kimliğinin oluşturulmasında etkin şekilde kullanılması gerekmektedir. Ancak peyzaj çalışmalarının özellikle nehrin doğal yapısını bozmadan, betonlaşmadan uzak durularak yapılması önem arz etmektedir. Birçok Avrupa kentinde şehir merkezinden geçen akarsuların doğallığının bozulmadan şehir peyzajına entegre edildiği görülmektedir. Bu yaklaşımın Bayburt'ta da benimsenmesi çok önemlidir. Diğer yandan Bayburt'un en göze çarpan eksikliklerinden biri de yeşil alan oranının düşük olmasıdır. Bayburt kent merkezinin ve etrafını çevreleyen tepelerin yoğun bir şekilde yeşillendirilmesi ve aynı zamanda imara açılan kırsal bölümlerdeki mevcut ağaç varlığının yok edilmeden korunarak planlamaların yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda şehrin en önemli yeşil alanları olan Aslandağ Kent Ormanı, Yenişehir Parkı ve Kaleardı Parkı'nın, bakım, temizlik ve peyzaj düzenlemeleri ile kent sakinleri ve turistler için cazip rekreasyon alanları olmaları sağlanmalıdır. Kentte atıl bir şekilde duran ve yıkılmaya yüz tutmuş tarihî Bayburt yapılarının da restorasyon çalışmaları ile kent turizmüne kazandırılması önemlidir. Diğer yandan günümüzde birçok şehirde gerçekleştirilen ve şehrin çehresini değiştiren kirli, sıvasız, boyasız yapıların giydirilmesi ve kent kimliğine uygun renklerde boyanması, tabela kirliliğini ortadan kaldıran projeler geliştirilmesi, Bayburt'un görsel kent estetiğini önemli derecede iyileştirici çalışmalar olacaktır. Bu bağlamda yöreye has olan ve Bayburt'un sivil mimarisinde geçmişten bu yana kullanılan, doğal Bayburt taşının, yeni inşa edilen veya restorasyonu yapılan sivil ve kamusal yapılarda kullanımının teşvik edilmesi önemlidir.

12. Deneyimsel Turizm Uygulamalarını Artırma

Baksı Müzesi ve Kenan Yavuz Etnografya Müzesi, Bayburt'ta deneyimsel turizme öncülük eden, iki önemli kuruluştur. Müzelerde düzenlenen etkinliklerde, bölgenin coğrafi ve kültürel unsurlarını deneyimleme imkânı ziyaretçilere sunulmaktadır. Kenan Yavuz Etnografya Müzesi'nde Hedik Şenliği'nde hasat sonrası buğdayın bulgura dönüşme yolculuğu; Harman Şenliği'nde buğdayın tırpanla biçilmesi, buğday ile samanın ayrılması; Tandır Şenliği'nde geleneksel tandırlarda ekmeklerin pişirilmesi; Kem Eğirme Şenliği'nde biçilen otların eğilerek kem adı verilen halata dönüştürülmesi süreçleri ziyaretçiler tarafından deneyimlenebilmektedir. Baksı Müzesi'nde Ütopya Atölyeleri etkinliklerinde sanatçılar ile bir araya gelen katılımcılar, doğa ile sanat yaratımı faaliyetleri gerçekleştirebilmektedir. Aynı zamanda çobanlık, süt sağımı, yağ yapımı, dokuma, bal üretimi, rafting gibi deneyimsel turizm uygulamalarını gerçekleştirmektedir. Kent merkezinde gastronomi evleri oluşturularak bu evlerde yapılacak yemek atölyeleri ile Bayburt'un yöresel lezzetlerinin yerel ustaların rehberliğinde deneyimlenmesi sağlanabilir. Bayburt'un arıcılık ve bal üreticiliğinde önemli bir konumda olması api-turizm uygulamaları için de önemli fırsatlar sunabilir. Özel ilgi sahibi gruplar için arıların ekolojik sistemdeki yeri, arı türlerinin gözlemlenmesi, kovan üretimi, bal ve bal ürünlerinin üretimi gibi faaliyetleri içeren programlar düzenlenebilir. Dünyanın en tehlikeli

yollarından biri olarak kabul edilen, Soğanlı Dağları'nda bulunan Dumlu-Derebaşı virajları adrenalini tutkunlarının ilgisini çekmektedir. Bu bölgede adrenalin ve doğa turizmine yönelik programlar oluşturulabilir. Bu bağlamda deneyimsel turizm uygulamaları, Bayburt turizminin en güçlü olduğu alanlardan biridir ve bu uygulamaların yaygınlaştırılması ve çeşitlendirilmesi noktasında çalışmalara ağırlık verilmelidir.

13. Nitelikli Hediyeelik Eşya Envanterini Geliştirme

Bayburt'u yansıtan, nitelikli hediyeelik eşyaların; ilin doğal güzelliklerini, yöresel lezzetlerini, zanaat unsurlarını ve simge yapılarını kapsayacak şekilde tasarlanması gerekmektedir. Bayburt kültüründe çok önemli bir yere sahip olan ve geçmişten bu yana Bayburtlu kadınların dış giysisi olarak kullanılan ve coğrafi işarete sahip ehlram, nitelikli bir kültür ürünü olarak kullanılabilir. Bayburt Üniversitesi bünyesinde kurulan Ehlram Dokuma Atölyesi'nde ve ildeki çeşitli dokuma atölyelerinde ehlramdan yapılmış el emeği şal, atkı, kravat, yelek, fular, şapka, çanta gibi ürünler üretilmektedir. Yine kadınlar tarafından dokuma tezgâhlarında dokunan ve motiflerini Aydın-tepe Ovası; kabartmalarını ise Soğanlı Dağları'ndan alan Soğanlı Kabartma Halısı, kadın el işçiliğinin nadide bir örneği olarak sunulabilir.

Bayburt'a gelenlerin hediye olarak götürdükleri ürünlerin başında, köme ve pestil gelmektedir. Bölgede yetişen kuşburnu ve bundan üretilen marmelat, reçel ve şerbetler, gelen misafirlere hediyeelik ürün olarak sunulabilir. Bölgeye has tarhun otu; baharat, çay ve kolonya olarak ilgi çekici bir hediye seçeneği olabilir. İlin iki önemli coğrafi işaretleli ürünü olan Aydın-tepe şeker fasulyesi ve Bayburt balının, yine nitelikli hediyeelik ürünler arasında yer alması önemlidir. Arıcılıktan elde edilen polen, balmumu gibi yan ürünler de nitelikli hediyeelik eşyalara dönüştürülebilir. Özellikle balmumundan yapılan, doğal, toksik kimyasallar içermeyen dekoratif mumlar ve sabunlar, nitelikli birer hediyeelik eşya olarak ziyaretçilere sunulabilir.

2018 yılında Bayburt'ta keşfedilen kehribar rezerv alanından çıkarılan kehribarların, il turizmi için önemli bir avantaja çevrilmesi noktasında çalışmalarda yapılmalıdır. Bayburt kehribarından yapılan tespah, kolye, küpe, yüzük ve süs eşyaları, turistler tarafından oldukça ilgi görebilecek, nitelikli hediyeelik eşyalar olarak sunulmaya uygun görülmektedir. Yine Bayburt'un coğrafi işaretleli varlıklarından olan Bayburt taşından minyatür biblo, heykelcikler, takılar yapılarak ziyaretçilere sunulabilir. Bayburt'un en önemli simgesel yapısı olan Bayburt Kalesi'nin surlarında bulunan ve "baçını" olarak adlandırılan bir süsleme unsuru olan çiniler, minyatür boyutlarda hediyeelik eşyalar olarak sunulabilir. Bayburtlu kadınlar tarafından üretilen çatma kadife, iğne oyası, tığ oyası gibi el emeği ürünler de turistler tarafından oldukça rağbet görmektedir. Turistik hediyeelik eşyalar içerisinde yaygın olarak karşımıza çıkan magnet, kupa bardak, anahtarlık gibi ürünlerde, şehrin kimliğini yansıtan öğelerin tercih edilmesi anlamlı olacaktır. Bayburt Kalesi, Saat Kulesi, Çoruh Nehri, Dede Korkut gibi değerler yetkin tasarımcılar tarafından Bayburt kültürünü yansıtacak şekilde hediyeelik eşyalarda ifade edilmelidir.

14. Yayla, Rafting ve Kültürel Unsurları Birleştiren Turizm Ürünü/Koridorları Geliştirme

Bayburt, tarihî İpek Yolu üzerinde konumlanan bir Doğu Karadeniz şehridir ve Erzurum-Trabzon güzergâhında yer almaktadır. Çoruh Vadisi'nde bulunan Bayburt, Doğu Karadeniz sıradağlarının güneyinde, bozkır bir coğrafyada kurulmuştur. Bayburt'un coğrafi yapısı, engebeli ve yükseltili alanlardan oluşmaktadır.

Bayburt'un kuzeyinde uzanan Soğanlı Dağları'nda 2 bin 300 rakımlı Soğanlı, Dumlu, Kavlatan ve Günbuldu yaylaları, doğal güzellikleri ve zengin bitki çeşitliliğiyle alternatif turizme ilgi duyan meraklılara hizmet vermektedir. Soğanlı Yaylası üzerinden gidildiğinde Trabzon'un ünlü Uzungöl Yaylası, Bayburt şehir merkezine sadece 62 kilometre ve Dumlu'ya ise 33 kilometredir. Başta Trabzon ve Rize olmak üzere bölgeye Körfez ülkeleri ve İran'dan ziyaretçi ilgisine konu olmaktadır. Bu illerde özellikle yoğun sezonda yaşanan sıkışıklık nedeniyle (over tourism) hizmet kalitesinde zaman zaman sorunlar yaşanmaktadır. Bu sebeple Bayburt, yaşanan bu yoğunlaşmayı dağıtmak adına lokasyon olarak en uygun yerlerden biridir. Bölgedeki turist trafiğinin azaltılması amacıyla oluşturulacak yeni paketler ile Rize ve Trabzon'a inen turistlerin, Uzungöl, Günbuldu, Kavlatan, Dumlu ve Soğanlı güzergâhıyla Bayburt ilinde konaklamaları sağlanmalıdır.

Ayrıca şehrin önemli bir parçasını oluşturan ve rafting sporu ile ünlü Çoruh Nehri, risksiz debisi nedeniyle raftinge başlayan kişilerin ve bölgeye gelen turistlerin rahatlıkla bu deneyimi gerçekleştirmelerine imkân vermektedir. Bu amaçla eski rafting alanının yeniden düzenlenmesi ve aynı zamanda bölgeye gelen kamp ve karavancıların kullanımına kazandırılması gerekmektedir.

Son olarak İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından tespit edilen altı bölge, yamaç paraşütü yapmaya uygundur. Kuzey Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından sağlanan finansal destek ile bölgede yamaç paraşütü pilotu yetiştirilmiştir ve bu pilotlar eşliğinde bölge ziyaretçilerine yamaç paraşütü deneyimi sağlanmalıdır. Ayrıca profesyonel olarak yamaç paraşütü yapan sporcuları da bölgeye çekecek festival, organizasyon vb. faaliyetler gerçekleştirilmelidir.

15. Aydın-tepe Yer Altı Şehri'ni Turizme Kazandırma

Eski adı Hart olan Aydın-tepe ilçe yerleşiminin altında bulunan yer altı şehri, zeminden 2-2,5 metre derinlikte, anakaya oyularak tek girişli şekilde inşa edilmiştir. Yer altı şehrinin bulunduğu alan, Bayburt taşı olarak da bilinen, tufik tabakadan oluşmaktadır. Yer altı şehrinde tonozlu odalar, galerilerden oluşmaktadır. Havalandırma ve gözetleme amacıyla konik biçimli delikler oyulmuştur. Ortaya çıkarılan mevcut alan 580 metredir ve şehrin çok daha geniş bir alanını kapladığı, hatta çok katlı dahi olabileceği düşünülmektedir. Kentin ne zaman yapıldığıyla ilgili mevcut kazılar ışığında kesin bir sonuca ulaşmak zordur. Kentte Geç Roma Dönemi'nden Orta Bizans Dönemi'ne tarihlenen çanak, çömlekler ve metal eserler bulunmuştur.

Aydın-tepe Yer Altı Şehri, Bayburt'un kadim tarihini gözler önüne seren bir kültür varlığı olarak Bayburt turizmi açısından büyük önem taşımaktadır. Tavan aydınlatmaları ve zemin iyileştirmeleri yapılarak bir süre ziyarete açılan alan, meydana gelen göçükler nedeniyle ziyarete kapatılmıştır. Göçüklerin ana nedeninin su sızıntıları olduğu tespit edilmiştir. Bu noktada yapılacak restorasyon ve konservasyon çalışmaları ile alanın tekrar ziyaretçilere açılması ve Bayburt'un önemli çekim merkezlerinden biri olması yolundaki adımların hızla atılması gerekmektedir. Bununla birlikte Aydın-tepe Yer Altı Şehri'nin, bölgedeki diğer turizm varlıkları ile birlikte ele alınıp destinasyon değeri güçlendirilebilir. Aydın-tepe'ye kuş uçuşu 1,5 kilometre mesafede bulunan Çiğdem-tepe köyünde bulunan Geç Kalkolitik ve Erken Tunç Çağı'na tarihlenen Çiğdem-tepe (Tomla) Höyüğü, devam eden kazı çalışmaları ile önemli bir turizm potansiyeli taşımaktadır. Bununla birlikte aynı köyde 400 yıllık bir Ermeni kilisesi bulunmaktadır. Aydın-tepe'ye 10 kilometre uzaklıkta bulunan Aydın-tepe yaylası ve göleti önemli bir çekim merkezidir ve Limonsuyu Yaylası, Şekersu Yaylası ve Sultan Murat Yaylası gibi bölgedeki diğer önemli yayla merkezlerine bağlanmaktadır.

16. Kentin Marka Müzelerini Turizmde Daha Etkin Değerlendirme

Bayburt'un turizm potansiyelini açığa çıkaracak en önemli avantajlarından birisi de ulusal ve uluslararası bilinirlikleri olan müzelere ev sahipliği yapmasıdır. Bayraktar köyünde 2010 yılında faaliyete geçen Baksı Müzesi ve Demirözü ilçesine bağlı Beşpınar köyünde açılan ve 2019 yılında Bakanlıkça tescillenen Kenan Yavuz Etnografya Müzesi; açıldıkları günden bu yana Bayburt'un adını ulusal ve uluslararası platformlarda duyuran ve Bayburt'un kadim kültürünü bünyelerinde yaşatarak globale entegre etmeyi amaçlayan bir anlayış içerisinde Bayburt turizmine hizmet etmektedir. Bu müzeleri standart müze algısından farklılaştıran, önemli özellikleri bulunmaktadır. Müzelerdeki standart eser sergileme faaliyetine ek olarak bu müzeler önemli deneyimsel turizm merkezleri olarak hizmet vermektedir. Müzeler, bünyelerinde ziyaretçilerine konaklama imkânı da sağlayan tesislere sahiptir. Geleneksel ve modern sergiler, konserler, atölye çalışmaları, şenlikler, oyunlar, yerel faaliyetlerin deneyimlenmesi gibi etkinlikler ile Bayburt'ta "yaşayan müze" konsepti hayata geçirilmektedir. Her iki müze de uluslararası platformlarda aldıkları ödüller ile bu başarıyı pekiştirmektedir. Bu kapsamda bu müzelerin ulaşılabilirlikleri ve alt yapı ihtiyaçları noktasında desteklenmeleri ve kentin turizm hareketliliklerinde önde gelen kuruluşlar olarak ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde hareket etmeleri önemlidir. Bu müzelerin etki alanlarını genişletecek planlamalar yapılması gerekmektedir. Müzelerin buldukları güzergâhlar üzerinde cazip durak noktaları oluşturularak bu destinasyonların zenginleştirilmeleri faydalı olacaktır. Örneğin; Kenan Yavuz Etnografya Müzesi'nin bulunduğu Beşpınar köyü aksında Demirözü Baraj Gölü, önemli bir Akkoyunlu yerleşimi olan Gökçedere (Pulur) ve burada bulunan Ferahşad Bey Camii ve Medresesi, 200 yıllık Akyaka Çeşmesi, Gökçedere Göleti, Yakupabdal Tabiat Parkı, Roma'nın Anadolu'daki dört lejyonundan biri olan Satala Antik Kenti, Otlukbeli savaş alanı, dünyanın tek traverten set gölü olan Otlukbeli Gölü gibi rotayı zenginleştirici noktalar yer almaktadır. Bu bağlamda doyurucu programlar ile müzelerin etki güçleri de artırılabilir. Diğer yandan 2022 yılında Ahmet Revayi Hüsn-i Hat Müzesi, 2023 yılında Dede Korkut Şehir Müzesi ve Bayburt Evi Müzesi hizmete açılmıştır. Baksı Müzesi güzergâhındaki Ballıkaya köyünde de antika eşyaların sergilendiği bir kültür evi bulunmaktadır. Bayburt'ta, bu müzeleri de kapsayacak şekilde Baksı ve Kenan Yavuz Etnografya müzeleriyle birlikte "müzeler şehri" kimliği oluşturulmasına yönelik imaj çalışmaları yapılması ve bu tema üzerinden turizm pazarlama faaliyetleri planlanması oldukça etkin bir uygulama olacaktır.

17. Tarım, Turizm ve Kültür Entegrasyonunu Sağlama

Tarım, turizm ve kültür entegrasyonu ile kırsal turizmi geliştirmek için Çoruh havzasında organik tarımın desteklenmesi, yerel ürünlerin tanıtılması ve pazarlanması, çevre dostu ve sürdürülebilir bir tarım modelinin uygulanması gerekmektedir. Organik tarım hem kırsal nüfusun gelirini artıracak hem de turistlerin ilgisini çekecek bir faaliyettir. Organik tarım yapan köyler, kırsal turizmin cazibe merkezleri hâline gelebilir. Bu konuda, Türkiye'de organik tarımın öncüsü olan, Bayburt'un kent merkezine 5 kilometre uzaklıktaki Kopuz Köprüsü mevkinde 55 bin metrekaarelik alan ıslah edilip, tarıma elverişli hâle getirilerek uygulamaya başlanan "Bayburt Eko-Köy Projesi" örnek olarak gösterilebilir.

Ovit Tüneli, Rize'yi başta Erzurum olmak üzere çevre illere bağlayan bir tüneldir. Bu tünel; 2.640 rakım yükseklikteki Ovit Dağı geçişinde inşa edilmiş ve 13 Haziran 2018 tarihi itibarıyla hizmete açılmıştır. Ovit Tüneli'nden Karadeniz'e geçişin sağlanması, Bayburt'un turizm potansiyelini artıracak bir gelişmedir. Bu sayede, Karadeniz Bölgesi'ndeki turistik yerlere ulaşım kolaylaşacak, Bayburt'un doğal, tarihî ve kültürel güzellikleri daha fazla tanınacak ve ziyaret edilecektir. Bu bağlamda, Ballıkaya-Baksı (Bayraktar) güzergâhı üzerinde durulması önemlidir. Bu güzergâh, Bayburt'n en önemli doğal ve kültürel miraslarından olan Ballıkaya köyü ve Baksı Müzesi'ni

kapsamaktadır. 1530 yılındaki Osmanlı kayıtlarında Pürgey olarak adı geçen Ballıkaya köyü, doğal ve kültürel zenginliklere sahiptir. Baksı Müzesi ise Bayburt'un Bayraktar köyünde kurulan ve çağdaş sanat ile geleneksel el sanatlarını bir araya getiren, ulusal ve uluslararası ödüller kazanan bir kültür merkezidir. Bu güzergâh hem doğa severler hem de sanat tutkunları için ideal bir rota oluşturmaktadır.

Ballıkaya-Baksı güzergâhı, aynı zamanda Bayburt'un diğer turistik yerlerine de bağlanabilecek bir koridor oluşturmaktadır. Bu koridor, Derebaşı virajlarına, Sultan Murat Yaylası'na ve Uzun Göl'e ulaşımı sağlayabilir. Bu yerler, Bayburt'un doğal ve kültürel zenginliğini yansıtan, yerli ve yabancı turistlerin ilgi gösterdiği, farklı turizm türlerine uygun mekânlardır. Bu koridorun Trabzon ile birlikte tanıtımı, pazarlanması her iki ilin turizm faaliyetlerini artırıcı etkiye sahip olacaktır.

18. Spor Turizmini Geliştirme

Bayburt, spor turizminde önemli bir merkez olabilme potansiyeline sahiptir. Kış sporları, rafting, mağaracılık, atçılık, atlı cirit, geleneksel okçuluk, bisiklet, sportif olta balıkçılığı, yamaç paraşütü ilin sportif turizm faaliyetlerinde öncelikle ele alınacak alanlar olarak değerlendirilebilir.

Kop Dağı Kayak Merkezi'nin ivedilikle alt yapı ve idari eksikliklerinin giderilerek bölge turizminin hizmetine sunulması gerekmektedir. Burada Erzurum ile de iş birliği yapılarak bölgenin kış turizmi koridorundaki noktalardan biri olması sağlanabilir.

106 kilometre uzunluğa ve düşük zorluk derecesine sahip olan Çoruh Nehri üzerindeki Bayburt-İspir parkurunun rafting sporu için etkin şekilde kullanılması ve amatör sporcular ve adrenalin tutkunlarının istifadesine sunulması cazibe artırıcı bir unsur olacaktır.

Helva köyü Buz Mağarası ve Çimağıl Mağaraları mevcut şartlarda etkin olarak turizm faaliyetlerine entegre edilememiştir. Mağaralara erişimde işaretleme ve yönlendirme tabelalarının yeterli olmadığı, aydınlatma tesisatının etkin çalışmadığı, güvenlik ve emniyet açısından riskler barındırdığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle öncelikle bu yapısal eksikliklerin giderilmesi, sonrasında ise tanıtım faaliyetleri ile Bayburt turizmine kazandırılmaları yönünde çalışmalar hızlandırılmalıdır.

Türk kültüründe çok önemli yere sahip ancak unutulmaya yüz tutmuş değerler olan atçılık, atlı cirit, okçuluk gibi geleneksel sporların Bayburt coğrafyasında hâlen yaşatılması çok önemlidir. İlde gerçekleşen cirit ligi müsabakaları, okçuluk turnuvaları gibi sportif faaliyetlerin turizm faaliyetlerine entegre edilmesi ve geniş kitlelere ulaştırılması önemlidir.

Bayburt, bisiklet sporu için oldukça elverişli ve doyurucu rotalar sunacak potansiyele sahiptir. 2023 yılında ilki düzenlenen Dede Korkut Bisiklet Festivali, bisiklet sporunun ilde kurumsal anlamda görünürlüğünü amaçlayan ilk girişim olması açısından önemlidir. Bu noktada bisiklet festivali olarak başlanan girişimin kapsamı genişletilerek bir "Bayburt Triatlonu" organize edilmesi önerilebilir. Triatlon; yüzme, bisiklet ve koşu faaliyetlerinin art arda yapılması yoluyla gerçekleştirilmektedir. Sprint-kısa mesafe triatlonda 750 metre yüzme, 20 kilometre bisiklet, 5 kilometre koşu aktivitesi bulunmaktadır. Aşağı Çoruh Vadisi üzerinde bulunan Karşıgeçit Köyü-Aslandede Köyü ve Baksı Müzesi güzergâhı triatlon için uygun bir parkur olarak önerilebilir. Yüzme etabı Çoruh Nehri'nde gerçekleştirildikten sonra sporcular, 20 kilometrelik bisiklet ve ardından 5 kilometrelik koşu etaplarıyla triatlonu Baksı Müzesi'nde tamamlayabilirler.

Bayburt'ta yamaç paraşütü alanı olarak Türk Hava Kurumu tarafından 6 nokta tespit edilmiş ve bu noktalarda uçuşlar gerçekleştirilmiştir. İlin yamaç paraşütü için elverişli yapısı, turizm faaliyetlerine entegre edilmesi noktasında önemli avantajlar sağlamaktadır.

19. Dumlu Köyü İçin "Dünyanın En İyi Turizm Köyü" Etiketini Çalışmalarını Başlatma

Aydıntepe ilçesine bağlı Dumlu köyü, Bayburt'un kuzeyinde yer alan Soğanlı Dağları'nda bulunmaktadır. Bayburt'ta doğal yapısı en iyi korunmuş köylerden biridir. Aydıntepe'ye 36 kilometre; Bayburt il merkezine ise 44 kilometre uzaklıktadır. Dumlu köyü dünyanın en tehlikeli yollarından biri olarak gösterilen ve Trans Avrupa Rotası içinde yer alan Derebaşı virajlarına ise 3,5 kilometre uzaklıktadır. Özellikle Derebaşı virajlarına çok yakın olması nedeniyle, bölgeye gelen ziyaretçiler için uğrak noktası olabilecek bir turizm köyü hâline getirilebilir. Bu amaçla Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) tarafından her yıl belirlenen en iyi turizm köyleri listesine girmesi yönünde çalışmalar başlatılmalıdır. Birleşmiş Milletler tarafından yürütülen bu proje, kırsal turizmin sürdürülebilir kalkınma amaçları ile uyumlu şekilde geliştirilmesini sağlamaya yönelik bir girişim olarak hayata geçirilmektedir. Türkiye'den halihazırda Taraklı, Şirince, Birgi, Mustafapaşa gibi köyler listeye girmeyi başarmıştır. Bu doğrultuda Dumlu köyü; Soğanlı Dağları'nın kendisine bahsettiği eşsiz doğal yapı, bozulmamış doku ve otantik yayla köyü kültürü ile en iyi turizm köyü listesine girebilecek potansiyeli taşımaktadır. Bu sayede Uzungöl gibi gözde bir turizm merkezine 33 kilometre kadar yakın bir mesafede olması, Dumlu'nun potansiyelini açığa çıkarma noktasında önemli bir avantaj sağlamaktadır.

20. "Bayburt'a Özlem" Adıyla Bir Tanıtım Platformu Geliştirme

Türkiye genelinde, Bayburt iline kayıtlı 300 bine yakın kişinin yüzde 75,8'inin il dışında yaşadığı değerlendirilmektedir. TÜİK verilerine göre 2022 yılında Bayburt nüfusu 84.241'dir. Doğurganlık oranı yüksek bir il olmasına rağmen bir önceki yıla göre il nüfusu 801 kişi, 2016 yılına göre de 5913 kişi azalmıştır. Bunun en büyük sebebi Bayburt'un ekonomisinin tarım ve hayvancılığa dayanması ve her iki sektörde tarlaların bölünmesi ve yaşanan zorluklar sebebiyle yeterli gelir elde edilememesidir. Yıllardır yaşanan bu göç hareketi, il nüfusunun 3,5 katının il dışında yaşamasına sebep olmuştur. Göç eden Bayburtlular, gittikleri şehirlerde hem ekonomik olarak hem de sosyal olarak üst seviyede yerlere gelmişlerdir. Günümüzde Bayburtlu birçok ünlü kişinin olduğu da bilinmektedir. Bunun yanında Bayburt'ta yer alan Baksı Müzesi ve Kenan Yavuz Etnografya Müzesi sayesinde Bayburt'a gönül vermiş, siyasetten iş dünyasına, sanattan bürokrasiye birçok "Fahri Bayburtlu" mevcuttur. Valiliğin önderliğinde ve İl Turizm Tanıtım ve Geliştirme Kurulu iş birliğiyle "Bayburt'a Özlem" adıyla il dışında tanıtım platformu kurulması bu anlamda bir etki yaratabilir görünmektedir. Bu tanıtım platformuna Bayburtlu ünlüler ve gönüllü kişiler dâhil edilmelidir. Bu kişiler aracılığıyla yurt içinde ve yurt dışında yapılacak faaliyetler ile Bayburt'un tanıtımı yapılmalı ve bölgeye turizm hareketliliği kazandırılmalıdır. Bayburt'ta yapılan faaliyetlere bu kişilerin katılmalarının sağlanmasının yanında gerek TV gerek sosyal medya hesapları ve gerekse diğer dijital platformlar aracılığıyla söyleşi, haber ve tanıtımların gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

21. Uluslararası Dede Korkut Kültür ve Sanat Şölenleri'nin Marka Konumlamasını Yapma

2023 yılında 27'ncisi düzenlenen Uluslararası Dede Korkut Kültür ve Sanat Şöleni, Bayburt'un uzun süredir devam eden, geleneksel bir festivali hâline gelmiştir. Bir hafta süren şölen kapsamında yayla şenlikleri, tiyatro, Mehteran gösterileri, konserler, halk oyunları gösterileri, âşık atışmaları, sergiler, sempozyumlar, konferanslar, gastronomi etkinlikleri, müze gezileri, cirit müsabakaları gibi çok sayıda ve çeşitte etkinlik gerçekleştirilmektedir. Türkiye, Azerbaycan ve Kazakistan'ın ortak başvurusu ile Dede Korkut, 2018 yılında UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedilmiştir. Buna dair sertifika UNESCO tarafından Bayburt Belediyesi'ne

teslim edilmiştir. Dede Korkut ve Bamsı Beyrek'in mezarlarının bulunduğu Bayburt'un, Dede Korkut kültürel mirasının hamisi olarak UNESCO tarafından kabul edilen bir pozisyonda olması, ulusal ve uluslararası tanınırlık bakımından önemli fırsatlar sunmaktadır. Dede Korkut tüm Türk dünyasının ortak bir değeridir. Bu noktada başta UNESCO'ya ortak başvuru yapan ülkelerden Azerbaycan ve Kazakistan olmak üzere Kırgızistan, Türkmenistan, Özbekistan ve Tacikistan gibi Orta Asya Türk cumhuriyetlerinde bu festivalin özellikle tanıtılması ve bu ülke halklarının da etkinliklere dâhil edilmesi önemlidir. Bu bağlamda bu ülkelere çalışan tur operatörleri vasıtasıyla bu festivalin bir Türk dünyası festivali olarak konumlandırılması gerekmektedir. Dede Korkut, aynı zamanda Türk dünyası ile Batı arasında destansı bir köprü görevi de görmektedir. Toplamda 13 tane olan ve 15. yüzyılda yazıya geçirilen Dede Korkut Hikâyeleri'nin bilinen üç orijinal el yazmasından biri Almanya'daki Dresden Kütüphanesi'nde, diğeri Vatikan Kütüphanesi'nde, üçüncüsü ise Kazakistan'da bulunmaktadır. 19. yüzyılda birçok Avrupa diline çevrilen destan, bu anlamda Batı'nın Türkçe konuşan halkların kültürünü anlamada çok önemli bir araç olmuştur. Bu bağlamda festivalin Avrupa ile Türk dünyası arasında bir kültür köprüsü oluşturmada etkin olarak kullanılabilmesi söylenebilir. Bu bağlamda şu eylemlerin yapılması önerilebilir: Festivalin kendine ait bir internet sayfasının bulunmaması büyük bir eksikliklerdir. Türkçe ve lehçelerinde, İngilizce ve Almanca dillerinde de hizmet verecek ve Dede Korkut Hikâyeleri ve festivaline ilişkin tarih, etkinlikler, görseller, bilet, ulaşım, konaklama imkânları gibi hizmetlerin sunulduğu kapsamlı bir internet sitesi ivedilikle oluşturulmalıdır. Bununla birlikte Instagram, Facebook, X gibi sosyal medya platformlarında festivale ait hesapların oluşturulması ve yüksek etkileşim sağlanabilmesi için aktif şekilde yönetilmesi gerekmektedir. Hem yurt içi hem de yurt dışı pazarlar için tur operatörleriyle iş birliği yapılmak suretiyle festival tur programlarının oluşturulması ve tanıtılması gerekmektedir.

22. Erzincan, Bayburt, Gümüşhane ve Erzurum Arasında Ortak Kültür Destinasyonu Geliştirme

Kültür turizmi odaklı Erzincan, Bayburt, Gümüşhane ve Erzurum destinasyonlarının destinasyon ağı kurulması için bu illerin ortak tarihi, kültürel, doğal ve gastronomik değerlerinin tanıtılması, iş birliği ve koordinasyonun sağlanması, ulaşım, konaklama, rehberlik, pazarlama gibi alt yapı ve hizmetlerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu iller, tarihî İpek Yolu üzerinde yer alan, farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış, zengin bir somut ve somut olmayan kültürel mirasa sahip, doğal güzellikleri ve yöresel lezzetleri ile dikkat çeken destinasyonlardır. Bu destinasyonlar arasında bir ağ kurulması, kültür turizminin çeşitlendirilmesi, sürdürülebilirliği ve rekabet gücü açısından önemlidir. Bu sebeple tarihî yapı, somut ve somut olmayan kültürel mirasın (SOKÜM) entegrasyonu için bu illerdeki tarihî eserlerin, müzelerin, anıtların, kalelerin, camilerin, kiliselerin, hanların, hamamların, köprülerin, kervansarayların, türbelerin, çeşmelerin, evlerin, çarşıların, el sanatlarının, geleneksel giysilerin, müzik aletlerinin, folklorik oyunların, ritüellerin, şenliklerin, sözlü geleneklerin, yemek kültürünün iş birliği oluşturularak ortak bir şekilde tanıtılması, canlandırılması ve pazarlanması gerekmektedir. Bu amaçla, bu illerdeki ortak kültürel miras değerlerinin tespiti, belgeleme, araştırma, envanterleme ve elde edilen bilgi ve belgeler sonucunda rotalama çalışmaları yapılmalıdır. Ortaya konulacak olan bu ortak rotanın tanıtımı ve pazarlanması için bölgeye tur operatörleri, influencer ve basın yayın organları davet edilerek gezdirilmelidir. Ayrıca bu bölgeye tur düzenleyecek tur operatörlerine, bölge illeri ortak teşvik sistemleri geliştirmeli ve uygulamaya konulmalıdır.

23. Tarihî Yolları Turizme Kazandırma

Tarih boyunca Urartu, Pers, Pontus, Roma, Bizans, Selçuklu, İlhanlı, Akkoyunlu ve Osmanlı gibi önemli medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve zengin bir kültür çeşitliliğini bünyesinde barındıran

Bayburt, bulunduğu coğrafi konum nedeniyle stratejik önemini hep korumuştur. Bayburt, Doğu'yu Karadeniz'e bağlayan bir kapı niteliğindedir. Çin'den başlayıp Avrupa'ya kadar uzanan tarihî İpek Yolu'nun bir kolu olan Tebriz-Erzurum-Bayburt-Gümüşhane-Trabzon güzergâhını izlemektedir. Bu bağlamda Bayburt, ticaret kervanlarının Karadeniz'e ulaşmasında önemli bir duraklama noktası olarak işlev görmüştür. Ceneviz ve Venedik kervanlarının Bayburt'ta konakladığı bilinmektedir. Yine İpek Yolu'nun bir kolu olan ve 1970'lere kadar aktif olarak kullanılan ve Bayburt'u Köprübaşı ve Sürmene üzerinden denizle buluşturan tarihî Kervan Yolu da önemli kültürel varlıklara ev sahipliği yapmaktadır. Ünlü seyyah Marko Polo da Moğolistan yolculuğunda Bayburt'tan geçmiş ve kentte zengin Gümüş madenlerinin bulunduğunu seyahatnamesinde belirtmiştir. Ksenofon'un "Anabasis-Onbinlerin Dönüşü" adlı eserinde de paralı Helen askerlerinin Gymnias olarak anılan bölgeden dönüş yolculuğunda geçtikleri ifade edilmektedir. Gymnias, İskitler tarafından Bayburt bölgesine verilen isimdir. Askerler, Bayburt üzerinden Gümüşhane ve Trabzon'a inerek buradan deniz yoluyla memleketlerine ulaşır. Bayburt'un üzerinde bulunduğu, tarihsel ve stratejik öneme sahip ticaret yolları, günümüzde turizm faaliyetleri için önemli potansiyeller barındırmaktadır. Yapılacak projeler ile bu yolların günümüzdeki rotalarının ortaya çıkarılması ve kayıt altına alınması, Wikiloc gibi uygulamalarda paylaşılması, işaret ve yönlendirici tabelalar ile görünür kılınması, tarihî rotaların tur programlarının oluşturulması ve kitle iletişim araçları, internet sitesi, sosyal medya araçları ve çevrim içi uygulamalar ile ulusal ve uluslararası mecralarda tanıtımının yapılması bu rotaların turizme kazandırılmasında önemli faydalar sağlayacaktır.

24. Wellness ve Sağlık Turizmini Geliştirme

Wellness turizmi, sosyal ve doğal yaşamla uyumlu bir şekilde fiziksel ve mental rahatlamayı, kendini iyi hissetmeyi amaçlayan insanların sağlıklı olma durumlarını muhafaza etmek amacıyla gerçekleştirdikleri bir faaliyet olarak ifade edilebilir. Küresel turizm endüstrisinde payı hızla artan wellness turizminde, sağlıklı beslenme ve detoks, alternatif ve tamamlayıcı tıp, inziva, zihinsel arınma, mindfulness, meditasyon, yoga gibi uygulamalardan yararlanılmaktadır. Bu turizm türü, medikal sağlık turizminden farklı olarak daha çok hastalanmış bireylerden ziyade bedensel, zihinsel ve duygusal sağlıklarını korumayı ve artırmayı amaçlayan kişilere yönelik faaliyetlerin gerçekleştirildiği bir turizm türüdür. Bu bağlamda bu kişilerin, ziyaret ettikleri bölgedeki diğer turizm türlerini deneyimlemeleri önünde bir engel yoktur. Bayburt, Türkiye'nin en düşük nüfusuna sahip ildir. Nüfus yoğunluğu açısından da Türkiye'deki en düşük nüfus yoğunluğuna sahip illerden biridir. Bununla birlikte ilin ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayalıdır ve sanayi tesislerinin sayısı oldukça düşüktür. Ekonomik olarak olumsuz gibi görünen bu özellikler; doğal kaynakların kirlenmemesi, çarpık kentleşme olmaması, hava, su ve gürültü kirliliğinin çok düşük seviyelerde kalması, sağlıklı ve doğal gıdaya erişimin kolay olması, zengin flora ve fauna çeşitliliği gibi wellness turizmi için çok önemli avantajları da beraberinde getirmektedir. Özellikle Covid-19 salgını ile birlikte insanların doğal ve sağlıklı yaşam alanları arayışı da bu faktörlere eklendiğinde, Bayburt'un wellness turizmi için çok yüksek bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Bu noktada kırsal turizm uygulamaları ile uzun yaşam köyleri ya da sağlıklı yaşam köyleri gibi konseptler oluşturularak halkın da konaklama, organik ürün yetiştiriciliği gibi hizmetler ile sürece dâhil edildiği bir wellness ekosistemi oluşturulabilir. Kenan Yavuz Etnografya Müzesi ve Baksı Müzesi'nde deneyimlenen başarılı uygulamalar da dikkate alınarak ekosistem genişletilebilir. Başta Dumlu köyü ve Üzengili köyü Sarıçiçek Yaylası olmak üzere Soğanlı Dağları üzerinde bulunan köy ve yayla yerleşimleri ve Aşağı Çoruh Vadisi üzerinde bulunan ve İspir'e kadar uzanan yerleşimler; sahip oldukları eşsiz doğal güzellikler, doğal su kaynakları, temiz hava, dinginlik ve sessizlik, organik doğal gıdalar ile bu sisteme dâhil edilebilir. Diğer yandan Bayburt'un arıcılıkta önde gelen illerden biri olması, api-turizm uygulamalarının da wellness turizmi içerisine dâhil edilmesi yönünde önemli bir avantaj sağlar.

Özellikle dünyada geleneksel ve tamamlayıcı bir tıp uygulaması olarak kullanımı son yıllarda hızla artan ve bal, polen, propolis, arı sütü ve arı zehri gibi ürünlerle yapılan tedaviler olarak gerçekleştirilen apiterapi uygulamaları için de Bayburt önemli bir merkez olabilir.

25. Şehir Merkezinde Sanat/Kültür Sokağı Oluşturma

Turizm kentlerinin büyük kısmında kentin tarihî, kültürel ve sosyal dokusunu yani kimliğini en iyi şekilde yansıtan ve şehri ziyaret edenler için çeşitli cazibe merkezlerinin bulunduğu, araç trafiğine kapalı sokak ya da caddeler bulunmaktadır. Bayburt'ta böyle bir sokağın olmaması, şehre gelen ziyaretçilerin yoğunlaştığı bir nokta yaratılamaması bağlamında eksiklik oluşturmaktadır. Bayburt şehir merkezinin bulunduğu alan, tarihî Saat Kulesi etrafında konumlanmıştır. Bu nokta, şehir merkezini şehrin diğer noktalarına bağlayan bir kavşak görevi görmektedir ve trafik sıkışıklığı, araç gürültüsü, insan yoğunluğu gibi olumsuz faktörler nedeniyle ziyaretçilerin çok uzun zaman geçirdikleri bir yer olamamaktadır. Bu bağlamda şehrin çekim merkezi olabilecek, trafiğe kapalı bir kültür-sanat sokağı oluşturulması gerekmektedir. Sokağın planlamasında özellikle nitelikli yöresel gastronomi evlerine yer verilmesi, kamulaştırmalar yoluyla tarihî ve kültürel kimliği yansıtacak şekilde binaların restorasyonu, nitelikli eğlence mekânlarının ve yöresel ürün dükkânlarının bulunması önem arz etmektedir. Yine bu sokak üzerinde Bayburt kültüründe çok önemli bir yere sahip olan ve düğün, cenaze, kız isteme, bayramlaşma, âşık fasılları gibi etkinliklerin yapıldığı mahalle odalarına yer verilmesi ve buralarda kültürel etkinliklerin düzenlenmesi, ziyaretçilerin şehrin kültür unsurlarını deneyimleyebilmeleri için önemli bir araç olabilir. Bu noktada Çoruh Nehri kıyısında bulunan ve Bayburt Üniversitesi Dede Korkut Kampüsü'ne kadar uzanan Akşemseddin Caddesi'nin trafiğe kapatılarak böyle bir yapıya dönüştürülmesi önerilebilir. Geçtiğimiz yıllarda Çoruh Nehri'nde yapılan ancak verimli bir şekilde kullanıma sokulamayan peyzaj düzenlemesi ile caddenin entegrasyonu sağlanabilir. Diğer yandan cadde, Çoruh Nehri üzerinde yaygınlaştırılmaya çalışılan rafting sporunun görünürlüğü açısından da etkili şekilde kullanılabilir. Aynı zamanda caddenin üniversite yolu üzerinde olması, üniversite öğrencilerinin sağladığı dinamizm ve etkileşimler açısından da etkili olacaktır.

26. Etkili Bir Turizm Yönetimi Oluşturma ve Tanıtımda Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme

2018 yılında hazırlanan Türkiye Turizm Ana Planı'nda, ulusal tanıtım ve pazarlamada markalaşmayı sağlamanın yanı sıra destinasyon özelinde tanıtım ve pazarlama faaliyetlerini yürütecek yapıların oluşturulması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak ortaya konan ulusal hedeflere uygun biçimde potansiyel ulusal turizm olanaklarını belirleyerek ulusal çapta tanıtım ve pazarlama etkinliklerini yerine getirmek için 2019 yılında Türkiye Turizm ve Geliştirme Ajansı (TGA) faaliyete geçmiştir. 2021 yılı itibarıyla da T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) eş güdümünde, ulusal ve uluslararası alanda destinasyonların daha etkin tanıtımını destekleyecek İl Tanıtım ve Geliştirme Programı başlatılmış ve bu kapsamda iller bazında İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulları (İTGK) oluşturulmuştur. Böylece kurulan İTGK'ların ulusal eylem planı çerçevesinde ortaya konan ilkeler ve yaklaşım doğrultusunda, ilin turizm tanıtım ve geliştirme etkinliklerini belirlemesi ve bunları koordine etmesi, bir anlamda il sınırlarını kapsayan Destinasyon Yönetim Örgütü olarak çalışması beklenmektedir.

Destinasyon Yönetim Örgütlerinin (DYÖ) temel fonksiyonu, destinasyonun özellikle tanıtım ve geliştirme politikalarını belirlemek ve bu politikaları yerel paydaşlarla koordine ederek yürütmektir. Valiliklerin ve özellikle Valilik altında İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinin öncülüğünde oluşturulan İTGK'ların, DYÖ'lerin uluslararası yapılanmasına uygun şekilde, geniş bir paydaş

katılımıyla yönetilmesi gerekmektedir. Bu paydaşlar; destinasyondaki yerel yönetimler, turizm işletmeleri (seyahat acenteleri, konaklama, gastronomi ve rekreasyon işletmeleri vb.) ticari birlikler, meslek odaları, Bölgesel Kalkınma Ajansı ve uluslararası projelerde rol alabilecek sivil toplum örgütleri, kongre ve bilimsel etkinliklerde rol alan üniversiteler, spor kulüpleri vb. gibi ilde farklı faaliyet alanlarında etkinlikler yürüten yapılar olabilmektedir.

Bayburt İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu, tanıtımda DYÖ sorumluluğu ile hareket ederek Turizm Ana Planı'na uygun ve TGA tarafından ulusal hedeflere uyumlu biçimde ortaya konan *Bayburt Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'ndaki başlıkları yerine getirme ve ilin etkili tanıtımını yapma görevini üstlenmektedir. İl bazında birçok kurum ve kuruluş, bir taraftan bağımsız biçimde kendi tanıtımlarını yaparken, diğer taraftan da ilin tanıtımına da önemli destek verebilmektedir. Bu noktada bir destinasyonun tanıtımında rol alan ulusal ve özellikle uluslararası ilişkilerde güçlü ağlara sahip paydaşların eş güdüm içinde hareket edebilmeleri önem arz etmektedir. Bu kapsamda Kurul, il tanıtımında rol alabilecek, ilde ticaret, eğitim, çevre, bilim, spor, sağlık, kültür ve sanat gibi farklı alanlarda etkinlik yürüten sivil toplum örgütlerinin, yerel yönetimin, akademinin, turizm işletmelerinin, il idari birimlerinin ve spor kulüpleri gibi kendi faaliyet alanında ulusal ve uluslararası temasları olan ve tanıtımda rol alabilen paydaşların tanıtım çabalarını bütünlük bir plan dâhilinde ele almalıdır. Kurul, her bir paydaşın il tanıtımında etkili rol alabileceği alanları belirlemeli, etki alanları içinde sorumluluklarını paylaşmalı ve bu sayede her bir paydaşın tanıtımdaki rollerinin belirlenen ortak hedef doğrultusunda şekillenmesini sağlayarak bütüncül bir politika benimsemelidir.

DYÖ sorumluluğunda hareket eden Kurul, ildeki turizm potansiyelini ve mevcut kaynakları düşünerek ortaya koyduğu markalaşma hedefi yolunda, destinasyonun tanıtım sloganı, imajı ve marka konumu hedefini farklı paydaşların eş güdümlü çabaları ile ortak hedefe yöneltmeli ve bu sayede daha hızlı ve etkili sonuç almayı sağlamalıdır.

İsmet İnönü Bulvarı No: 32
06100 Emek, Ankara

Esentepe Mahallesi Büyükdere Cad.
No: 127 Astoria AVM B Blok Kat: 4
34394 Şişli, İstanbul